

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2017-2018

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Jiří Černý

Přijetí eura v ČR

Praha 2018

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Aleš Zpěvák, Ph.D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED STUDIES

2017-2018

BACHELOR THESIS

Jiří Černý

Accepting the euro in the Czech republik

Prague 2018

The Bachelor Thesis Work Supervisor: JUDr. Aleš Zpěvák, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

Jiří Černý

Poděkování

Tímto bych rád poděkoval JUDr. Aleši Zpěvákovi, Ph.D., za jeho ochotu a cenné rady, v průběhu psaní této bakalářské práce.

Anotace

Tato práce s názvem Přijetí eura Českou republikou je věnována aspektům, které mají na přijetí eura v této zemi největší vliv. Těmito aspekty jsou především stav plnění konvergenčních kritérií, politická vůle a ochota a mínění veřejnosti. Práce je rozdělena do dvou částí. První, teoretická část popisuje relevantní informace a vztahy za použití odborné literatury. Část druhá, praktická, se věnuje podrobně jednotlivým aspektům přijetí eura Českou republikou, analyzuje je a vyvozuje závěry.

Klíčová slova

Euro, Eurozóna, Evropská unie, Konvergenční kritéria, Maastrichtská smlouva, Politika, Přijetí eura.

Annotation

This paper entitled Adopting the Euro by The Czech Republic analyses aspects that influence the adoption of the euro by this country the most. These are above all meeting the convergence criteria, political will and support of the public. The paper is divided in two parts. The first, theoretical part, focuses on the description of the relevant information and relations using academic literature. The second examines in detail the individual aspects of adopting the euro by the Czech Republic, analyzes them and draws conclusions.

Keywords

Euro, Eurozone, European Union, Convergence criteria, Maastricht Treaty, Politics, Adopting the Euro

OBSAH

ÚVOD.....	9
TEORETICKÁ ČÁST.....	11
1 HISTORIE VZNIKU HOSPODÁŘSKÉ A MĚNOVÉ UNIE	11
1.1 Výhody a nevýhody jednotné měny	16
1.2 Maastrichtská Konvergenční kritéria	17
1.3 Kritéria vstupu do Evropské unie	19
2 EUROMĚNA A JEJÍ UŽÍVÁNÍ	21
3 PŘÍPRAVA ČESKÉ REPUBLIKY NA PŘIJETÍ EURA.....	27
3.1 Velký třesk	30
PRAKTICKÁ ČÁST	34
4 ČESKÁ REPUBLIKA A KONVERGENČNÍ KRITERIA	34
4.1 Cenová stabilita	34
4.2 Kritérium stavu veřejných financí.....	38
4.3 Konvergence úrokových sazeb.....	40
4.4 Stabilita měnového kurzu	42
5 POLITICKÁ SITUACE V ČR	45
5.1 ANO	47
5.2 Občanská demokratická strana	47
5.3 Česká pirátská strana	48
5.4 Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura.....	49
5.5 Komunistická strana Čech a Moravy	50
5.6 Česká strana sociálně demokratická.....	51
5.7 Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová.....	52
5.8 TOP 09	52
5.9 Starostové a nezávislí	53
5.10 Shrnutí	54
6 POSTOJ VEŘEJNOSTI.....	56
ZÁVĚR	59

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	61
SEZNAM ZKRATEK	65
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	66

ÚVOD

Otázka zavedení Eura v České republice je často nejvíce probírána v období před volbami, jelikož politické strany staví svůj volební program, mimo jiné, také na svém postoji k této otázce. Média pak opakují názory politických vůdců jednotlivých stran, které jsou (nebo i nejsou) podloženy odbornými informacemi a které jsou poskládány do líbivých sloganů s cílem zaujmout co nejširší voličskou obec. Přestože volební sliby často nemají s realitou mnoho společného, jisté je, že by Česká republika měla tuto problematiku nějakým způsobem řešit, setrávat v nejasném názoru není, dle mého názoru, dobrým prezentováním země navenek z hlediska jednotnosti postoje a deklarování jasné vize budoucnosti země. Je nutné také podotknout, že se vstupem do EU se Česká republika zavázala Euro přijmout a že původní plán předpokládal, že k takovému kroku dojde již v období let 2009 - 2010. Jedná se tedy o sedmileté odkládání závazku, které podporuje i vlna skeptických názorů jak představitelů vedení země (zmínit lze snad nejznámějšího odpůrce, bývalého prezidenta Klause), tak veřejnosti.

Zavedení Eura je věcí politické dohody. Ty jsou bohužel často výsledkem politických debat a kompromisů, které nedovolují ryze odborné řešení. Tento systém je obecně, dle mého názoru, problémem politiky, který je těžké nějakým způsobem redukovat. Přesto si myslím, že základem každého rozhodnutí by měl vždy být odborný základ, posouzení kladů a záporů věci, o které je potřeba rozhodnout a snahy o hledání co nejlepšího řešení. V tomto případě by mělo být výsledkem odborného posouzení jednoznačné doporučení k tomu Euro přijmout nebo nepřijmout, jelikož jiná možnost, než odpověď ano nebo ne vlastně není.

Tato práce si klade takové posouzení za cíl. Práce posoudí nejen základní otázku, zda by Česká republika měla zavést Euro, ale také vyhodnotí, jak je Česká republika na tento krok vůbec připravena.

Práce samotná má dvě části. V části první jsou předloženy teoretické aspekty řešeného problému, tedy tato část shrnuje poznatky odborné literatury, které se vztahují k tématu (jako je například informace o samotných počátcích jednotné měny i Eurozóny, nebo

popis maastrichtských konvergenčních kritérií). Část druhá, analytická, zhodnotí již přímo připravenost České republiky na zavedení eura ve vztahu právě k teoretické části a přinese zhodnocení kladů, popřípadě záporů zavedení jednotné měny v naší zemi.

TEORETICKÁ ČÁST

1 HISTORIE VZNIKU HOSPODÁŘSKÉ A MĚNOVÉ UNIE

Měnovou unii lze definovat jako společenství dvou či více samostatných států, které společně koordinují své měnové politiky a užívání svých měn je vzájemně propojuje. To lze provést různým způsobem - vzájemně pevně stanovenými kurzy měn mezi těmito státy, užíváním společné měny, nebo jistou formou neformálního postupu, ve kterém se jeden stát rozhodne (jednostranně a bez formálních nebo i neformálních dohod) užívat měnu jiného státu.¹

Takto definovaná měnová unie je historicky známou skutečností. Již antické Řecko potřebovalo prostředek pro jednotnou směnu, stejně tak lze tyto systémy nalézt i ve středověké Evropě. Tehdy však tyto systémy neměly centrální řízení ani společnou politiku, což ovšem nevyklučovalo jejich efektivní fungování. Z hlediska moderní historie pak lze připomenout měnovou unii koloniální Nové Anglie, ve které měly společnou měnu státy Connecticut, Massachusetts Bay, New Hampshire a Rhode Island.² Historie ovšem zná i formy měnových unií, které nebyly úspěšné. Za všechny lze zmínit například Skandinávskou měnovou unii, která vznikla roku 1873 mezi Švédskem, Dánskem a Norskem. Tato unie zanikla během první světové války.³

Historii eurozóny nelze úzce vykládat jako období od zavedení eura do současnosti, její historie je mnohem delší. Úvodní myšlenka spolupracující Evropy přišla již po druhé světové válce, kdy se vycházelo z jednoduchého předpokladu, který je pokládán za obecnou pravdu dodnes: Je méně pravděpodobné, že státy, které spolu obchodují (a jsou tak na sobě ekonomicky závislé), vyvolají vzájemný ozbrojený konflikt.⁴ Přesto tyto první integrační snahy „původně do oblasti hospodářské a měnové politiky

¹ SYCHRA Z. *Realizace Hospodářské a měnové unie v EU: implementace, přístupy, důsledky*. Disertační práce. Brno: Masarykova univerzita, 2007, 15 s.

² LACINA, L., A. ROUSEK a kolektiv. *Evropská unie: Trendy, příležitosti, rizika*. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2007, s. 27. ISBN 978-80-7380-077-2.

³ LIPOVSKÁ, H. *Moderní ekonomie: Jednoduše o všem, co byste měli vědět*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, a. s., 2017, s. 207. ISBN 978-80-271-0120-7.

⁴ Evropská unie. *Základní informace o EU*. [online]. [cit. 2017-11-11]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/eu-in-brief_cs

nezasahovaly. Prvořadým úkolem té doby byla obnova hospodářství po světové válce a s tím související potřeba zrušení existujících bariér obchodu i rozšíření trhů.⁵ První reálné úvahy o unii měnové pak přišly až v roce 1970 a přinesla je Wernerova zpráva. Následně, z popudu německého kancléře a francouzského prezidenta pak roku 1979 vznikl Evropský měnový systém.⁶

Zmíněná Wernerova zpráva navazovala na summit hlav států a šéfů vlád, který se konal roku 1969 v Haagu. Právě tam byly formulovány návrhy na vytvoření hospodářské a měnové unie. Důvody, které k těmto návrhům vedly, byly především v podobě hledání nových perspektiv prohlubování integračních procesů (po dokončení celní unie) a pak také snaha snížit překážky stavěné propojujícím se trhům.⁷

Wernerova zpráva rozpracovávala tyto návrhy, nicméně velmi opatrně. Tato opatrnost byla způsobena rozdílnými názorovými proudy. Jednalo se střet tzv. monetaristů (zastánců primárního vytvoření společné měny) a tzv. ekonomistů (zastánců hospodářské integrace jako předpokladu vzniku integrace měnové). Tento rozkol tedy vedl k tomu, že se Wernerova zpráva omezila na definování tří fází procesu. Na základě této zprávy byla přijata Radou ministrů v roce 1971 Usnesení o vytvoření hospodářské a měnové unie.⁸

Plány ovšem narušil pád tzv. breton-woodského systému. Tento systém byl zavedený po druhé světové válce a byl založen na směnitelnosti dolaru za zlato a na pevných směnných kurzech. Fungování tohoto systému podporovaly právě breton-woodské instituce (Mezinárodní měnový fond, Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj o další instituce v rámci tzv. Skupiny světové banky). Breton-woodský systém nahrazoval předchozí systém čistého zlatého standardu.⁹ Breton-woodský systém však nebyl stabilní. Působil na něj nerovnoměrný ekonomický vývoj USA, kterému se ostatní země

⁵ Česká národní banka. *Hospodářská a měnová politika v EU*. [online]. [cit. 2017-11-11]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/mezinarodni_vztahy/cr_eu_integrace/

⁶ LIPOVSKÁ, H. *Moderní ekonomie: Jednoduše o všem, co byste měli vědět*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, a. s., 2017, s. 207. ISBN 978-80-271-0120-7.

⁷ POLOUČEK, S. *Peníze, banky, finanční trhy*. V Praze: C. H. Beck, 2009, s. 384. ISBN 978-8074001529.

⁸ KALÍNSKÁ, E. *Mezinárodní obchod v 21. století*. Praha: Grada, 2010, s. 68. ISBN 97880-24733968.

⁹ CIHELKOVÁ, E. *Světová ekonomika: obecné trendy rozvoje = World economy : general trends in its development*. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 240. ISBN 9788074001550.

přizpůsobovaly politikou, která byla v rozporu s principy Breton-woodského systému (například zavedením systému kolísavých kurzů). V roce 1971 pak USA odstoupily z funkce ručitele zavedeného systému a Breton-woodský systém se rozpadl.¹⁰

Tento rozpad měl vliv právě na realizaci Wernerova plánu, protože ten počítal se systémem pevných kurzů bez flukтуаčního pásma, což zavedení plovoucích kurzů znemožnilo realizovat.¹¹ V reakci na tento problém byl v roce 1972 dohodnut tzv. měnový had – což bylo určení pásma fluktuace kurzů měn zúčastněných zemí a určení širšího pásma fluktuace těchto měn k americkému dolaru. I tento systém však přinášel problémy – jednotlivé země nebyly schopny udržet stanovené kurzy ve flukтуаčním poli ani k sobě navzájem, ani k dolaru.¹² Problém přinesla tehdy devalvace dolaru ve vztahu k pevným kurzům, které nijak na tuto situaci nereagovaly a nebyly upraveny.¹³

Myšlenku na měnovou integraci stále udržovala Velká Británie a Německo. Po neúspěchu s Wernerovým plánem se zaměřily tyto země na přechodný cíl v podobě vytvoření Evropského měnového systému. Ten začal fungovat v březnu roku 1979. Jeho fungování bylo založeno na obdobném principu, který se již snažil uplatnit „měnový had“. Tedy bylo cílem udržet měny v rámci stanoveného úzkého rozpětí. Tohoto systému se účastnily nejen členské země Evropského společenství, ale také Švédsko, Finsko a Norsko.¹⁴ Protože vytvořený měnový systém mířil k další podpoře myšlenky měnové integrace, bylo jeho součástí i vytvoření tzv. Evropské měnové jednotky (angl. European Currency Unit – zkratka ECU). O této jednotce lze dnes říci, že byla předchůdcem dnešní společné měny – Eura. Evropská měnová jednotka však nebyla měnou v pravém slova smyslu. Tato jednotka zahrnovala měnový koš, v němž byly zahrnuty (v určitém pevném poměru) měny členských států, přičemž váhu těchto měn

¹⁰ TOMÁŠEK, M. *Evropské měnové právo*. 2. aktualiz. a dopl. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2007, s. 40. ISBN 978-80-7179-940-5.

¹¹ NEUMANN, P., P. ŽAMBERSKÝ a M. JIRÁNKOVÁ. *Mezinárodní ekonomie*. Praha: Grada, 2010, s. 147. ISBN 9788024732763.

¹² Tamtéž.

¹³ KALÍNSKÁ, E. *Mezinárodní obchod v 21. století*. Praha: Grada, 2010, s. 68. ISBN 9788024-733968.

¹⁴ NEUMANN, P., P. ŽAMBERSKÝ a M. JIRÁNKOVÁ. *Mezinárodní ekonomie*. Praha: Grada, 2010, 147. ISBN 9788024732763.

určovala jejich síla a stabilita ekonomické situace dané příslušející země.¹⁵ Pevný měnový kurz byl nastaven právě k této jednotce. Každý členský stát měl stanoven střední kurz své měny k ECU a maximální možnou odchylku, kterou nesměl překročit.

Základem pro další jednání o Evropské měnové a hospodářské unii byla Delorsova zpráva z roku 1991. Ta předpokládala tři etapy, které měly vést k vytvoření měnové unie. Také předpokládala, že jednotnou měnou se stane ECU.¹⁶ „*Přechod k měnové unii měl být uskutečněn ve třech etapách do konce 90. let. V závěru celého procesu měly být fixovány směnné kurzy jednotlivých měn, zavedena jednotná měna a na národní úrovni prováděna jednotná měnová politika. Definitivní podoba Evropské měnové unie (European Monetary Union – EMU) však byla schválena až na zasedání Evropské rady v prosinci 1991 v Maastrichtu.*“¹⁷ V Maastrichtu tehdy došlo k uzavření smluv o Evropské unii, Evropská měnová unie se stala součástí prvního, nadnárodního pilíře.

První etapa vytvoření Evropské měnové unie se týkala přípravných fází procesu. Byl dokončen jednotný vnitřní trh a byl umožněn volný pohyb kapitálu, osob, zboží i služeb. Rozpočtově byla podporována politika soudržnosti s cílem omezit regionální rozdíly uvnitř EU. Všechny země měly vstoupit do mechanismu měnových kurzů a měly zamezit bariérám, které by existovaly pro soukromé používání ECU.¹⁸

Druhá etapa vytvořila zázemí pro zavedení jednotné měny v podobě institucionální, ekonomické a právní podpory. Začal fungovat Evropský měnový institut (EMI), jehož úkolem bylo koordinovat měnovou politiku a připravovat systém centrálních bank (ESCB a ECB).¹⁹ Od začátku třetí etapy pak měla začít fungovat Evropská centrální banka, která nesla odpovědnost za měnovou politiku.²⁰ Dále viz tabulka 1.

¹⁵ TOMÁŠEK, M. *Evropské měnové právo*. 2. aktualiz. a dopl. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2007, s. 45. ISBN 978-80-7179-940-5.

¹⁶ KUNEŠOVÁ, H. *Světová ekonomika: nové jevy a perspektivy*. 2. dopl. a přeprac. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 202. ISBN 9788071794554.

¹⁷ KUNEŠOVÁ, H. *Světová ekonomika: nové jevy a perspektivy*. 2. dopl. a přeprac. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 202. ISBN 9788071794554.

¹⁸ LACINA, L. *Měnová integrace: náklady a přínosy členství v měnové unii*. V Praze: C. H. Beck, 2007, s. 216. ISBN 9788071795605.

¹⁹ LACINA, L. *Měnová integrace: náklady a přínosy členství v měnové unii*. V Praze: C. H. Beck, 2007, s. 216. Beckova edice ekonomie. ISBN 9788071795605.

²⁰ LACINA, L. *Měnová integrace: náklady a přínosy členství v měnové unii*. V Praze: C. H. Beck, 2007, s. 216. ISBN 9788071795605.

Rozhodnutí summitu Evropské rady také přineslo nové měně jméno – bylo rozhodnuto, že se bude nová měna jmenovat Euro.²¹

Tabulka 1: Závěrečná fáze realizace HMU

FÁZE A 1998	V průběhu fáze	<ul style="list-style-type: none"> • Posouzení plnění maastrichtských kritérií a rozhodnutí o tom, které země se stanou členy HMU • Zřízení ESBC a ECB • Zajištění kompatibility národních legislativ • Tisk bankovek a ražba mincí • Plán pro přizpůsobení bankovního a finančního sektoru
FÁZE B 1999 - 2001	1. leden 1999 V průběhu fáze	<ul style="list-style-type: none"> • Pevná fixace měnových kurzů zúčastněných měn vůči euru • Zavedení eura pro bezhotovostní operace • Odpovědnost za měnovou politiku přechází na ESCB • Mezibankovní, měnové, kapitálové a burzovní trhy obchodují v EUR • Bankovní a finanční instituce pokračují v přizpůsobování se jednotné měně • Přechod na euro podle vůle, ochoty a připravenosti jednotlivých ekonomických subjektů
FÁZE C 1. 1. 2002 – 30. 6. 2002	1. leden 2002 V průběhu fáze	<ul style="list-style-type: none"> • Zavedení eura v hotovostní podobě • Dokončení přechodu bankovního sektoru na jednotnou měnu • Převedení všech finančních operací na euro • Stažení bankovek národních měn • Dokončení přechodu veřejného a soukromého sektoru na jednotnou měnu

Zdroj:²²

²¹ LACINA, L. *Měnová integrace: náklady a přínosy členství v měnové unii*. V Praze: C. H. Beck, 2007, s. 216. ISBN 9788071795605.

²² LACINA, L. *Měnová integrace: náklady a přínosy členství v měnové unii*. V Praze: C. H. Beck, 2007, s. 216. ISBN 9788071795605.

1.1 Výhody a nevýhody jednotné měny

Jednotná měna a její prosazení mělo jednak politické důvody, jednak důvody ekonomické. Země se rozhodovaly o podpoře myšlenky jednotné měny na základě kladů, ale také záporů, které takový krok mohl přinést. Přestože hlavním důvodem bylo očekávání zajištění makroekonomické stability²³, nebylo to jediným faktorem, který rozhodoval.

Očekávané přínosy, které mělo zavedení jednotné měny přinést lze heslovitě shrnout následovně:

- Přizpůsobení se míře inflace dosahované v zemích měnové unie.
- Snížení transakčních nákladů mezinárodního obchodu s významnými partnery.
- Snížení nákladů na tisk a zachování oddělených měn.
- Participace na paritě kupní síly měnové oblasti, která může být posílena fixními měnovými kurzy a vytvořením měnové unie.
- Stanovení fixního bodu, ke kterému se budou vztahovat očekávání ekonomických subjektů na trzích, což je významný bod pro hospodářskou politiku.
- Odejmutí měnové a fiskální politiky z rukou domácích politických autorit.
- Možnost ochránit měnový kurz od politických zájmů a vlivu zájmových skupin, které se snaží manipulovat se ziskovými maržemi obchodníků.
- Možnost nastavit automatické mechanismy pro udržení měnové a fiskální disciplíny.
- Vytvoření mezinárodního polštáře proti šokům.
- Participace na společném finančním a kapitálovém trhu měnové unie.
- Katalyzátor pro větší politickou integraci.
- Vzniklý ekonomicky mocenský blok může být protiváhou dominantnosti jiného subjektu.
- Možnost podílet se na politickém rozhodování o míře inflace v měnové unii.
- Nově vzniklá měna může být určitou protiváhou americkému dolaru.

²³ JANÁČKOVÁ, S. *Krise eurozóny a dluhová krize vyspělého světa*. Praha: CEP - Centrum pro ekonomiku a politiku, 2010. ISBN 9788086547954.

- Založit mocenský blok, který může mít větší vliv v mezinárodní obchodní politice.
- Lze delegovat rozhodovací mechanismy mimo domácí politickou scénu.
- Participace na ustanovení a reformování světového měnového systému.²⁴

Oproti tomu záporny nově vznikající měny šlo definovat takto:

- Země by nemohla chtít odlišnou míru inflace.
- Nebylo by možné používat měnový kurz a vlastní měnu k financování deficitů.
- Měna může být považována za klíčový symbol národní nezávislosti.
- Nevýhodou může být vysoká míra integrace dalších typů hospodářské politiky atd.²⁵

1.2 Maastrichtská Konvergenční kritéria

Zavedení měnové unie znamenalo stanovení (a následně dodržování) mnoha pravidel. Ta jsou označována jako Maastrichtská konvergenční kritéria a byla obsahem právě Maastrichtské smlouvy uzavřené roku 1991. „*Jednalo se o korekci a určité sjednocení některých základních makroekonomických parametrů, které mají vztah k stabilitě měny: vývoj cen, rozpočtového deficitu, úrokových sazeb a kolísání kurzu.*“²⁶

Maastrichtská kritéria:

- Cenová stabilita. Jeden rok před vstupem země do měnové unie nepřesáhne inflace v zemi (měřená spotřebitelskými cenami) průměr tří zemí s nejnižší inflací o více, než 1,5 %.
- Stabilita dlouhodobých úrokových měr. Rok před vstupem země do měnové unie nepřevyší tyto míry o více než 2 % úrokové míry třech zemí s nejnižší inflací.
- Deficit veřejných rozpočtů. Nepřekročí ve sledovaném fiskálním roce 3 % HDP.

²⁴ MUNDELL, R. *Updating the Agenda for Monetary Union*, In: Blejer, M. I., Frenkel, J. A., Leiderman, L., Razin, A. (eds.), *Optimum Currency Areas: New Analytical and Policy Developments*, IMF, 1997, p. 114. ISBN 1-55775-652-X.

²⁵ MUNDELL, R.: *Updating the Agenda for Monetary Union*, In: Blejer, M. I., Frenkel, J. A., Leiderman, L., Razin, A. (eds.), *Optimum Currency Areas: New Analytical and Policy Developments*, IMF, 1997, p. 114. ISBN 1-55775-652-X (pbk.)

²⁶ NEUMANN, P., P. ŽAMBERSKÝ a M. JIRÁNKOVÁ. *Mezinárodní ekonomie*. Praha: Grada, 2010, s. 148. ISBN 9788024732763.

- Celková veřejná zadluženost. Tato zadluženost by neměla překročit 60 % HDP (připouští se postupné přibližování).
- Měna země. Nesmí vykazovat velké výkyvy a dva roky před vstupem do měnové unie nesmí být devalvována. Musí dodržovat kurzové rozpětí stanovené v ERM.²⁷

Tato kritéria byla také příčinou posunu termínu zahájení měnové unie, protože způsobovala řadě zemí potíže. Nutno také zmínit, že posouzení splnění těchto pravidel bylo někdy i velmi formální, o což se zasadily politické tlaky a politické rozhodnutí.²⁸

To je také často terčem kritiky – ta tvrdí, že zavedení Eura bylo spíše politické rozhodnutí, které vyplynulo z obavy z vlivu marky po sjednocení Německa. Politický tlak vedl k tomu, že byly ignorovány problémy – vyšší míra inflace některých zemí a také problémy ve veřejných financích. Maastrichtská kritéria byla někdy dodržena za cenu jistých ústupků ve formě kreativního účetnictví či účelových snižování deficitů atd.²⁹ Výsledkem však mělo být urychlení růstu z hlediska makroekonomické úrovně či poskytovat ochranu před finančními a měnovými turbulencemi. *„Nic z těchto očekávání se nesplnilo, s výjimkou poklesu transakčních nákladů ve vzájemném obchodě. Makroekonomická cena za to zaplacená však výrazně převýšila mikroekonomický přínos. Ekonomický růst se po zavedení společné měny neustále zpomaloval. Od svého založení rostla Eurozóna pomaleji než Spojené státy, ale i pomaleji, než celá Evropská unie.... Společná měna nesplnila očekávání v oblasti vzájemné konvergence zúčastněných ekonomik. Země eurozóny sice dokázaly splnit konvergenční kritéria v okamžiku spuštění měnové unie, ale brzy potom je plnit přestaly.“*³⁰

²⁷ NEUMANN, P., P. ŽAMBERSKÝ a M. JIRÁNKOVÁ. *Mezinárodní ekonomie*. Praha: Grada, 2010, s. 148. ISBN 9788024732763.

²⁸ NEUMANN, P., P. ŽAMBERSKÝ a M. JIRÁNKOVÁ. *Mezinárodní ekonomie*. Praha: Grada, 2010, s. 148. ISBN 9788024732763.

²⁹ JANÁČKOVÁ, S. *Krise eurozóny a dluhová krize vyspělého světa*. Praha: CEP - Centrum pro ekonomiku a politiku, 2010. ISBN 9788086547954.

³⁰ JANÁČKOVÁ, S. *Krise eurozóny a dluhová krize vyspělého světa*. Praha: CEP - Centrum pro ekonomiku a politiku, 2010. ISBN 9788086547954.

1.3 Kritéria vstupu do Evropské unie

Na samém počátku integrace jednotlivých zemí do jednotné Evropy bylo poměrně málo zemí. Hospodářskou spolupráci v roce 1951 zahájilo jen šest zemí - Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Německo a Nizozemsko. V současné době jich je celkem 28. (jako poslední přistoupilo Chorvatsko 1. července 2013).³¹ Je tedy pochopitelné, že existují pravidla pro vstup nových zemí do Evropské unie, stejně jako existovaly pro zavedení jednotné měny a existují i nadále pro země, které jsou již členy EU, ale Euro ještě zavedené nemají.

„Základní kritéria pro přijetí nového člena EU jsou zakotvena v čl. 49 Smlouvy o Evropské unii (ve znění Lisabonské smlouvy, která je v platnosti od 1. prosince 2009). Podle něj může o členství požádat „každý evropský stát, který uznává hodnoty uvedené v článku 2 a zavazuje se k jejich podpoře, může požádat o členství v Unii“. Těmito hodnotami jsou podle čl. 2 úcta k lidské důstojnosti, svobodě, demokracii, rovnosti, právnímu státu a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin. I když se v čl. 49 hovoří o evropském státě, není v zakládacích smlouvách EU definováno, jaký teritoriální rozsah se Evropou rozumí, případně z jaké minimální procentuální části musí takový stát ležet v takto vymezeném území. Např. současný oficiální kandidát členství, Turecko, se nachází v Evropě pouze třemi procenty svého území.“³²

Geografická poloha tedy není podstatným kritériem pro vstup do EU, těmi jsou kritéria, vytvořená v Kodani roku 1993 (Kodaňská kritéria) a následně doplněná v Madridu roku 1995 (Madridské kritérium):

- kritérium politické: existence stabilních institucí zaručujících demokracii, právní stát, lidská práva a respektování a ochranu menšin;
- kritérium hospodářské: země musí mít fungující tržní hospodářství schopné odolat konkurenci a tržním silám v EU;

³¹ Evropská unie. *Jednotlivé země*. [online]. [cit. 2017-11-11]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/countries_cs

³² Encyklopedie – Evropa 2045. *Kritéria členství v EU*. [online]. [cit. 2017-11-11]. Dostupné z: [www: http://www.evropa2045.cz/hra/napoveda.php?kategorie=6&tema=45](http://www.evropa2045.cz/hra/napoveda.php?kategorie=6&tema=45)

- kritérium převzetí *acquis communautaire* (francouzský termín, který se používá pro právní řád Evropské unie) a závazků vyplývajících z členství, včetně dodržování cílů politické, hospodářské a měnové unie a jejich provádění, tzn. zejména harmonizace domácího práva s právem evropským;
- dostatečné administrativní a soudní struktury pro provádění všech závazků vyplývajících z členství.³³

Naplnění těchto kritérií sleduje Evropská komise v tzv. hodnotících zprávách. Pro potenciální kandidátské země vydává Evropská komise tzv. zprávy o pokroku. Tyto dokumenty jsou veřejně přístupné – jsou dostupné na webových stránkách Evropské komise - Generálního ředitelství rozšíření.³⁴ Pokud chce některá země do Unie vstoupit, podá žádost o členství Evropské radě. Ta následně požádá Evropskou komisi, aby zhodnotila připravenost této země ke splnění kodaňských kritérií. Pokud je stanovisko Komise kladné, dohodne se Rada na mandátu k vyjednávání. Probíhají přístupové rozhovory, na kterých se postupně projednávají jednotlivé oblasti. Toto vyjednávání je dlouhé, vzhledem k tomu, že kandidátská země musí provést transformaci pravidel a předpisů EU do svého práva.³⁵

³³ Encyklopedie – Evropa 2045. *Kritéria členství v EU*. [online]. [cit. 2017-11-11]. Dostupné z: [www: http://www.evropa2045.cz/hra/napoveda.php?kategorie=6&tema=45](http://www.evropa2045.cz/hra/napoveda.php?kategorie=6&tema=45)

³⁴ Encyklopedie – Evropa 2045. *Kritéria členství v EU*. [online]. [cit. 2017-11-11]. Dostupné z: [www: http://www.evropa2045.cz/hra/napoveda.php?kategorie=6&tema=45](http://www.evropa2045.cz/hra/napoveda.php?kategorie=6&tema=45)

³⁵ Evropská unie. *Jednotlivé země*. [online]. [cit. 2017-11-11]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/countries_cs

2 EUROMĚNA A JEJÍ UŽÍVÁNÍ

Společná měna nese název Euro. Její hmatatelné užívání občany EU je důkazem úspěšnosti procesu integrace Evropy a to bez ohledu na případné obtíže, které tento proces přinesl nebo přináší. Historie měny v podobě bankovek a mincí započala na konci roku 1994. V tu dobu byla pověřena pracovní rada pro bankovky Radou Evropského měnového institutu (předchůdce dnešní Evropské centrální banky) pracemi na návrzích ideového zadání grafického ztvárnění celé série. Základní požadavky byly tyto:

- Témata nemají obsahovat národní prvky (jako jsou např. významné osobnosti, událostí evropských dějin s přímým vztahem ke konkrétní členské zemi).
- Bankovky budou vydány v sedmi různých nominálních hodnotách.³⁶

V červnu roku 1995 pak byly požadavky upřesněny. Požadovaná sada eurobankovek bude ztvárňovat jedno ze dvou následujících témat:

- Epochy a slohy (*Ages and Styles*),
- Abstraktní a moderní motivy (*Abstract/Modern Theme*).³⁷

Vypsaná soutěž na návrhy bankovek přinesla 44 návrhů, ze kterých odborná komise vybrala do užšího výběru 10. Vítězem pak byl návrh rakouského výtvarníka Roberta Kaliny s tématem Epochy a slohy. Základním požadavkem v soutěži bylo při tvorbě návrhu respektovat:³⁸

- snadnou rozpoznatelnost jednotlivých bankovek,
- dokonalé propracování ochranných prvků ztěžujících padělání,

³⁶ Ministerstvo financí ČR. Zavedení eura. *Historie EU bankovek*. [online]. [cit. 2017-22-11]. Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cs/euro/eurobankovky-a-euromince/historie-eurobankovek>

³⁷ Ministerstvo financí ČR. Zavedení eura. *Historie EU bankovek*. [online]. [cit. 2017-22-11]. Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cs/euro/eurobankovky-a-euromince/historie-eurobankovek>

³⁸ Ministerstvo financí ČR. Zavedení eura. *Historie EU bankovek*. [online]. [cit. 2017-22-11]. Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cs/euro/eurobankovky-a-euromince/historie-eurobankovek>

- vysokou estetickou úroveň (ta měla zajistit kladný vztah veřejnosti k novým bankovkám).

Mince, používané jako jednotná měna, mají přední strany ve dvou provedeních. Původní motiv, který mají mince uváděné do oběhu v r. 2002, zachycuje Evropskou unii před rozšířením o země východní a jižní Evropy (k němu došlo 1. května 2004). Nový motiv (použitý u mincí vydávaných postupně od 1. ledna 2007), zobrazuje geografickou mapu Evropy. Drobné mince v hodnotě 5 centů, 2 centy a 1 cent pak zobrazují glóbus s Evropou vedle Afriky a Asie.³⁹ Vždy je námětem jednota Evropské unie a autorem návrhu této společné strany mincí je Luc Luyckx z Královské belgické mincovny.⁴⁰

Obrázek 1: Množství obíhajících eurobankovek



Zdroj⁴¹

³⁹Ministerstvo financí ČR. Zavedení eura. *Společná strana euromincí*. [online]. [cit. 2017-22-11]. Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cs/euro/eurobankovky-a-euromince/spolecna-strana-eurominci>

⁴⁰Ministerstvo financí ČR. Zavedení eura. *Společná strana euromincí*. [online]. [cit. 2017-22-11]. Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cs/euro/eurobankovky-a-euromince/spolecna-strana-eurominci>

⁴¹Ministerstvo financí ČR. Zavedení eura. *Historie EU bankovek*. [online]. [cit. 2017-22-11]. Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cs/euro/eurobankovky-a-euromince/historie-eurobankovek>

Druhá strana mincí je vyhrazena prezentaci národních symbolů členských zemí. Tato strana tedy může být rozdílná. Pravidlem však je, že rozhodnutí dané země o motivu není možné měnit (s výjimkou zobrazení hlav států, které lze za určitých podmínek změnit). Sjednocujícím prvkem těchto národních stran euromincí je lemování zvoleného národního motivu kruhem s 12 hvězdami Evropské unie. Je nutné zdůraznit, že pro EU jsou stejně platné všechny mince s jakýmkoli národním motivem a tedy lze každou z těchto mincí platit na celém území eurozóny.⁴²

Zajímavostí může být, že „*právo razit omezené množství euromincí s vlastní národní stranou mají též čtyři evropské nečlenské země Evropské unie: Andorra, Monako, San Marino a Vatikán. Podmínky této emisní činnosti upravuje měnová dohoda uzavřená mezi příslušným státem a Evropskou komisí jednající jménem EU. Všechny jmenované ministáty historicky používaly národní měnu některého z dnešních členů eurozóny.*“⁴³

Bankovky i mince jsou samozřejmě chráněny proti padělání. Ochranou bankovek jsou bezpečnostní znaky, jako je pevný papír, plastický tisk, neúplné číslo, vodoznak, ochranný proužek s hologramem a zlatavý proužek.⁴⁴ Stejně tak mince splňují řadu technických parametrů, které ztěžují jejich padělání:

- Mince mají různou velikost, přičemž obvykle platí, že čím větší je mince, tím větší má nominální hodnotu.
- Mince mají různou váhu (opět platí, že čím těžší je mince, tím větší má nominální hodnotu).
- Mince mají různou tloušťku (čím silnější je mince, tím větší má nominální hodnotu).
- Bimetalická úprava mincí nejvyšších nominálních hodnot 1 euro a 2 euro, jejichž vnitřní část je magnetická.

⁴²Ministerstvo financí ČR. Zavedení eura. *Společná strana euromincí*. [online]. [cit. 2017-22-11]. Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cs/euro/eurobankovky-a-euromince/spolecna-strana-eurominci>

⁴³Ministerstvo financí ČR. Zavedení eura. *Společná strana euromincí*. [online]. [cit. 2017-22-11]. Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cs/euro/eurobankovky-a-euromince/spolecna-strana-eurominci>

⁴⁴Ministerstvo financí ČR. Zavedení eura. *Ochrana eurobankovek*. [online]. [cit. 2017-22-11]. Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cs/euro/eurobankovky-a-euromince/ochrana-eurobankovek>

- Použití specifické slitiny severského zlata při výrobě mincí 10, 20 a 50 centů, která se obtížně taví.
- Vyražený nápis do hrany mince 2 euro, jakož i další úpravy hran u ostatních mincí.⁴⁵

„Euro je jedním z nejhmatatelnějších úspěchů evropské integrace. Společnou měnu zavedlo 19 z 28 členských států EU a denně jí platí okolo 338,6 milionů lidí. Její přínos si dobře uvědomují všichni, kteří po Unii cestují nebo nakupují u internetových prodejců z jiných zemí EU.“⁴⁶ Devatenáct zemí, které používají Euro, jako společnou měnu jsou obecně označovány za země „eurozóny“ Jedná se o země, které uvádí tabulka 2 (včetně data vstupu do eurozóny).

Tabulka 2: Země eurozóny

Země	Datum vstupu do eurozóny
Belgie	1. 1. 1999
Estonsko	1. 1. 2011
Finsko	1. 1. 1999
Francie	1. 1. 1999
Irsko	1. 1. 1999
Itálie	1. 1. 1999
Kypr	1. 1. 2008
Litva	1. 1. 2015
Lotyšsko	1. 1. 2014
Lucembursko	1. 1. 1999

⁴⁵Ministerstvo financí ČR. Zavedení eura. *Ochrana euromincí* [online]. [cit. 2017-22-11]. Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cs/euro/eurobankovky-a-euromince/ochrana-eurominci>

⁴⁶Evropská unie. *Euro*. [online]. [cit. 2017-25-11]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/money/euro_cs

Malta	1. 1. 2008
Německo	1. 1. 1999
Nizozemsko	1. 1. 1999
Portugalsko	1. 1. 1999
Rakousko	1. 1. 1999
Řecko	1. 1. 2001
Slovensko	1. 1. 2009
Slovinsko	1. 1. 2007
Španělsko	1. 1. 1999

Zdroj⁴⁷

Mimo eurozónu tak zatím stojí kromě České republiky ještě Bulharsko, Chorvatsko, Maďarsko, Polsko, Rumunsko a Švédsko.⁴⁸ Další dvě země, Dánsko a Spojené království jsou země s výjimkou. Tato výjimka je trvalá, a je výsledkem řešení problému, kdy členské země nedospěly ke konsensu ve všech bodech smlouvy. Toto řešení je označováno jako „opt (či opting) out“.

„Při podpisu Smlouvy EU 7. února 1992 si Velká Británie vyhradila na základě Dodatkového protokolu o určitých ustanoveních týkajících se Spojeného království Velké Británie a Severního Irska, že se na ni nevztahuje platnost ustanovení těch částí Smlouvy ES, týkajících se přechodu k měnové unii a zavedení společné měny včetně čl. 121. Optovala tedy, že zůstane vně měnové unie na základě principu "opting-out". Británie se rovněž zavázala, že v orgánech EU, v nichž se účastní, nebude hlasovat o otázkách týkajících se ustanovení těch článků, jejichž platnost si citovaným protokolem vyhradila.

⁴⁷ Evropská unie. *Euro*. [online]. [cit. 2017-25-11]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/money/euro_cs

⁴⁸ Evropská unie. *Euro*. [online]. [cit. 2017-25-11]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/money/euro_cs

*Stejně tak Dánsko si v Dodatkovém protokolu o určitých ustanoveních týkajících se Dánska stanovilo, že Dánsko oznámí svůj postoj k měnové unii do zahájení její třetí etapy. Pokud tak neučiní, nebude se na ně hledět jako na stát, účastníci se této třetí etapy. Oba zmíněné státy si tedy sjednaly výjimku z účasti v měnové unii ještě před vstupem v účinnost ustanovení Smlouvy ES ve smyslu jejího čl. 122.*⁴⁹

Ostatní země se svým vstupem do Evropské unie zavázaly vstoupit také do eurozóny. To znamená vzdát se své národní měny a přijmout euro, jako společnou měnu. Termín tohoto kroku však není nijak stanoven, a to zejména proto, že tento krok se váže na splnění Konvergenčních kritérií.

⁴⁹ NECKÁŘ, J a D. ŠRAMKOVÁ. *Flexibilita a lisabonská smlouva: posílená spolupráce v oblasti finančního práva?* [online]. [cit. 2017-24-11]. Dostupné z: https://sauron.law.muni.cz/sborniky/cofola2008/files/pdf/financ/Sramkova_Dana_Neckar_Jan.pdf

3 PŘÍPRAVA ČESKÉ REPUBLIKY NA PŘIJETÍ EURA

Možnost zavedení eura v České republice je velmi diskutovanou otázkou, která se objevuje velmi často v období voleb, nebo při objevení se situace, která má k euru přímý vztah (například v období ekonomické krize).

Přínosy zavedení eura v České republice jsou i dnes snadno definovatelné a velmi blízké očekáváním, které přijetí eura mělo v dobách jeho začátku. Lze očekávat snížení transakčních nákladů a eliminaci kurzového rizika (resp. jeho transformace v případě vztahů se třetími zeměmi), což by mělo mít pozitivní vliv na ekonomický růst. Transakční náklady, které jsou zmiňovány, byly odhadovány ve výši 0.11 % HDP v případě Německa a Francie, pro ČR konkrétně ve výši 0.5 % HDP.⁵⁰

Jako veřejností viditelný negativní dopad lze předpovědět růst cenové hladiny v období po vstupu do eurozóny. Tento růst lze však čekat nikoli ve skokové změně cenové hladiny, ale spíše jako dlouhodobě mírně vyšší tempo inflace. Tato vyšší domácí inflace by ale byla důsledek růstu konkurenceschopnosti ve výrobě obchodovatelných komodit, tedy by nešlo o inflaci, která by vedla ke zhoršování cenové konkurenceschopnosti české ekonomiky.⁵¹

Těžko definovat však lze dopady v podobě nákladů spojených s aplikací nevhodné měnové politiky v situaci, kdy se členem měnové unie stává ekonomika, která by se při stabilizační politice jen těžko obešla bez samostatné měnové a kurzové politiky. Tyto náklady jsou navíc závislé na určitém souběhu okolností.⁵²

Bohužel právě proměnlivost a variabilita podmínek a situací, které mohou nastat, je problémem jakékoli prognózy vlivu zavedení eura. Ne málo je rovněž odpůrců tohoto kroku. Nejznámějším odpůrcem celé EU i eurozóny je u nás bývalý prezident, Václav Klaus. Jeho argumenty jsou založeny na signálech, které EU a eurozóny vykazují:

⁵⁰ SEMERÁK, V. a J. ŠVEJNAR „Dopady měnové (des) integrace na ČR“. *Krátká studie IDEA CERGE-EI*, 2011, 7: 2011.

⁵¹ Tamtéž.

⁵² Tamtéž.

- dlouhotrvající evropská ekonomická stagnace (řada EU zemí se dodnes nedostala na úroveň předkrizového roku 2007);
- evidentní zaostávání Evropy oproti rychle rostoucímu „zbytku světa“ (zejména oproti Asii);
- dluhová krize nemalého počtu členských států eurozóny, zejména v jejím jižním křídle;
- trvale vysoká míra nezaměstnanosti;
- chaos kolem migrace;
- neschopnost vypořádat se s rozhodnutím jedné členské země EU opustit;
- z ekonomického pohledu neobhajitelná energetická politika atd.⁵³

Z těchto signálů vyvozuje, že Evropská unie i euro samotné přináší efekty úplně jiné, než jaké by přinášet měly. Václav Klaus dlouhodobě tvrdí, že podmínky pro úspěšnou měnovou unii jsou mikroekonomické a nemají nic společného s makroekonomickými kritérii formulovanými v Maastrichtu, a že přínosy obchodu jsou vázány na existenci zóny volného obchodu a celní unie, a že v podstatě nesouvisí s měnovou unifikací. Tvrdí, že není možné bez nepříjemných následků udělat z jedné významné ekonomické proměnné veličiny konstantu a varuje, že když se zafixuje jedna veličina – měnový kurs – musí se začít hýbat veličiny jiné, zejména tím vznikne potřeba rozsáhlých mezistátních finančních transferů, protože „náklady a výnosy měnové unie nebudou rovnoměrně rozděleny mezi její jednotlivé členy.⁵⁴

I z tohoto příkladu je zjevné, že najít jednoznačný odborný postoj k přijetí či nepřijetí eura je velmi složitá (až nemožná) věc, a že tedy rozhodně vždy bude mít hlavní slovo politický záměr a politická vůle. Tuto vůli deklarovala Česká republika vstupem do EU, nicméně s krokem následujícím – tedy s přijetím eura – stále váhá. To však neznamená, že neprobíhají žádné přípravy. Naopak. Přípravy na zavedení eura v České republice probíhají, a to zhruba od roku 2003. V tomto roce byl schválen dokument Strategie přistoupení České republiky k eurozóně. Tento dokument konstatuje, že jde o „společný

⁵³ KLAUS V. *EU a euro: riskantní experimentování s Evropou*. [online]. [cit. 2017-11-25]. Dostupné z: <https://www.klaus.cz/clanky/4087>

⁵⁴ KLAUS V. *EU a euro: riskantní experimentování s Evropou*. [online]. [cit. 2017-11-25]. Dostupné z: <https://www.klaus.cz/clanky/4087>

*a koordinovaný přístup Ministerstva financí, Ministerstva průmyslu a obchodu a České národní banky k základním otázkám spojeným se vstupem ČR do Hospodářské a měnové unie. Shrnuje základní východiska procesu integrace ČR do evropských měnových struktur a diskutuje očekávané pozitivní efekty a možná rizika přistoupení k eurozóně. Dokument doporučuje přistoupení ČR k eurozóně, jakmile pro to budou vytvořeny ekonomické podmínky. Časování proto do velké míry závisí na rychlosti procesu reálné konvergence pomocí strukturálních reforem a procesu nominální konvergence, zejména důslednou realizací fiskální konsolidace.*⁵⁵ Dokument byl aktualizován v roce 2007. Ani tato aktualizace však nestanovuje termín zavedení eura.⁵⁶

Dalším dokumentem, který se věnuje zavedení eura v České republice, je tzv. Národní plán. Jeho vypracování bylo zadáno roku 2005 a zpracování bylo schváleno v dubnu roku 2007. Jde o základní dokument procesu přijetí eura, který vymezuje zásady, harmonogram a institucionální zajištění celého procesu. Text zahrnuje uvedení úkolů v jednotlivých oblastech české ekonomiky, které je zapotřebí provést v souvislosti se zavedením eura.⁵⁷ Vláda také již v roce 2005 jmenovala národního koordinátora pro zavedení eura (Ing. Tomáše Prouzu) a rozhodla o ustanovení Národní koordinační skupiny pro zavedení eura v České republice (NKS). Koordinací činností, které souvisí se zavedením eura, bylo pověřeno Ministerstvo financí.⁵⁸ Souběžně byl stanoven termín přistoupení České republiky k eurozóně. Tímto termínem byl určen 1. leden 2010. Bohužel však následně v roce 2006 se vláda rozhodla nevstoupit v roce 2007 do mechanismu směnných kurzů ERM II, což znemožnilo přistoupení k eurozóně v dříve stanoveném termínu k 1. 1. 2010. Vláda v roce 2006 rovněž rozhodla o tom, že k euru naše země přistoupí ve variantě jednorázového komplexního přechodu, se současným zavedením bezhotovostního a hotovostního eura v jeden časový moment.⁵⁹ Možností postupu přijetí eura však bylo zvažováno více. Dalšími možnostmi bylo využití

⁵⁵ Společný dokument vlády a ČNB. *Strategie přistoupení České republiky k eurozóně*. [online]. [cit. 2017-11-25]. Dostupné z:

http://www.cnb.cz/cs/menova_politika/strategie_dokumenty/download/strategie_pristupu_cr_k_eu.pdf

⁵⁶ Ministerstvo financí ČR. Zavedení eura. *Eurostrategie*. [online]. [cit. 2017-25-11]. Dostupné z:

<http://www.zavedenieura.cz/cs/dokumenty/vladni-materialy/eurostrategie>

⁵⁷ Ministerstvo financí ČR. Zavedení eura. *Národní plán zavedení eura*. [online]. [cit. 2017-25-11].

Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/narodni-plan-zavedeni-eura>

⁵⁸ Usnesení Vlády České republiky č. 1510 z roku 2005

⁵⁹ Usnesení Vlády České republiky č. 1200 z roku 2006

přechodného období (tzv. madridský scénář) popřípadě využití postupu jednorázového přechodu na euro s postupným doběhem.⁶⁰

Madridský scénář je postupem, kdy země nejprve zavede euro pro bezhotovostní platby a až následně, po uplynutí přechodného období, je zavedena nová měna i pro platby hotovostní. Tato varianta poskytuje zemi dostatek času na technické přípravy (např. ražbu mincí s národní stranou či předzásobení bank a podniků hotovostí). Nevýhodou je nákladnost varianty. Mnoho součástí ekonomiky musí po přechodnou dobu udržovat dva paralelní měnové okruhy (ve vedení účtů, správě systémů platebního styku atd.). Touto metodou postupovali zakládající členové eurozóny, kteří v roce 1999 euro zavedli jen do bezhotovostního platebního styku, po uplynutí tříletého přechodného období pak euro získalo i hmatatelnou podobu a začalo být reálně používáno v hotovostním platebním styku.⁶¹

Druhou, nepřijatou možností, byl tzv. scénář s postupným doběhem. Tento scénář postupuje obdobně, jako při velkém třesku (podrobněji viz následující kapitola). Euro se začne ve stejném okamžiku používat v hotovostním i bezhotovostním platebním styku. Nicméně ve vybraných oblastech (například placení daní, fakturace malých podniků aj.) lze po určitou dobu používat původní národní měnu. Tato varianta přináší opět čas na přípravu ve vybraných oblastech. Naopak pro jiné subjekty (banky, pošta) způsobuje dodatečné náklady. Tento scénář zatím nebyl v praxi využit.⁶²

3.1 Velký třesk

Schválený scénář tzv. „velkého třesku“ má následující vlastnosti:

- Je jasnější a přehlednější pro všechny zúčastněné subjekty.
- Lépe vyhovuje podmínkám, kdy euro již existuje jako známá a rozšířená měna.

⁶⁰ Ministerstvo financí ČR. Zavedení eura. *Scénář přijetí eura*. [online]. [cit. 2017-25-11]. Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/narodni-plan-zavedeni-eura/scenar-prijeti-eura>

⁶¹ Ministerstvo financí ČR. Zavedení eura. *Scénář přijetí eura*. [online]. [cit. 2017-25-11]. Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/narodni-plan-zavedeni-eura/scenar-prijeti-eura>

⁶² Ministerstvo financí ČR. Zavedení eura. *Scénář přijetí eura*. [online]. [cit. 2017-25-11]. Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/narodni-plan-zavedeni-eura/scenar-prijeti-eura>

- Z hlediska nákladů se jedná o nejlevnější variantu.
- Je náročnější na koordinaci a přípravu soukromého a veřejného sektoru.
- Využití lze zkušenosti z realizované měnové odluky v r. 1993.⁶³

Samotný scénář zavedení eura počítá s tím, že země projde pěti fázemi přechodu:

- Předpřípravná fáze – jedná se o fázi, která je realizována před rozhodnutím o zrušení výjimky pro zavedení eura. Země se technicky připravuje na přechod, nicméně stále používá českou korunu pro všechny své činnosti.
- Přípravná fáze – začíná po rozhodnutí o zrušení výjimky pro zavedení eura. Pro všechny platby je stále používána česká koruna, ovšem v mnoha segmentech nastává uvádění údajů v dvojitým režimu – tedy v korunách a v euru (ve stanoveném přepočítacího koeficientu). Jedná se například o cenovky v obchodech, o údaje na výplatních páskách či o údaje u konečných zůstatků na výpisech z bank. Tato fáze duálního označování cen trvá půl roku.
- Fáze duální cirkulace – začíná dnem zavedení eura. Od tohoto data musejí být všechny bezhotovostní platby prováděny v eurech, pro hotovostní platby ovšem mohou být používána jak eura, tak stále české koruny. Doklady o zaplacení však zákazník získává jen s údajem v eurech. Koruna je postupně stahována z oběhu. Stále se pokračuje v duálním označování cen.
- Fáze mezi koncem duální cirkulace a koncem duálního označování cen – ceny jsou stále označovány duálně, pro platby je však používáno už jen výhradně euro.
- Závěrečná fáze zavádění eura – končí povinné, duální označování cen, veškeré transakce budou uváděny v eurech.⁶⁴

⁶³ Ministerstvo financí ČR. Zavedení eura. *Scénář přijetí eura*. [online]. [cit. 2017-25-11]. Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/narodni-plan-zavedeni-eura/scenar-prijeti-eura>

⁶⁴ NÁRODNÍ KOORDINAČNÍ SKUPINA PRO ZAVEDENÍ EURA V ČESKÉ REPUBLICE. *Národní plán zavedení eura v České republice*. [online]. [cit. 2017-11-25]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/regulace/pristoupeni-cr-k-eurozone/plan-zavedeni-eura>

Obrázek 2: Scénář tzv. velkého třesku



Zdroj⁶⁵

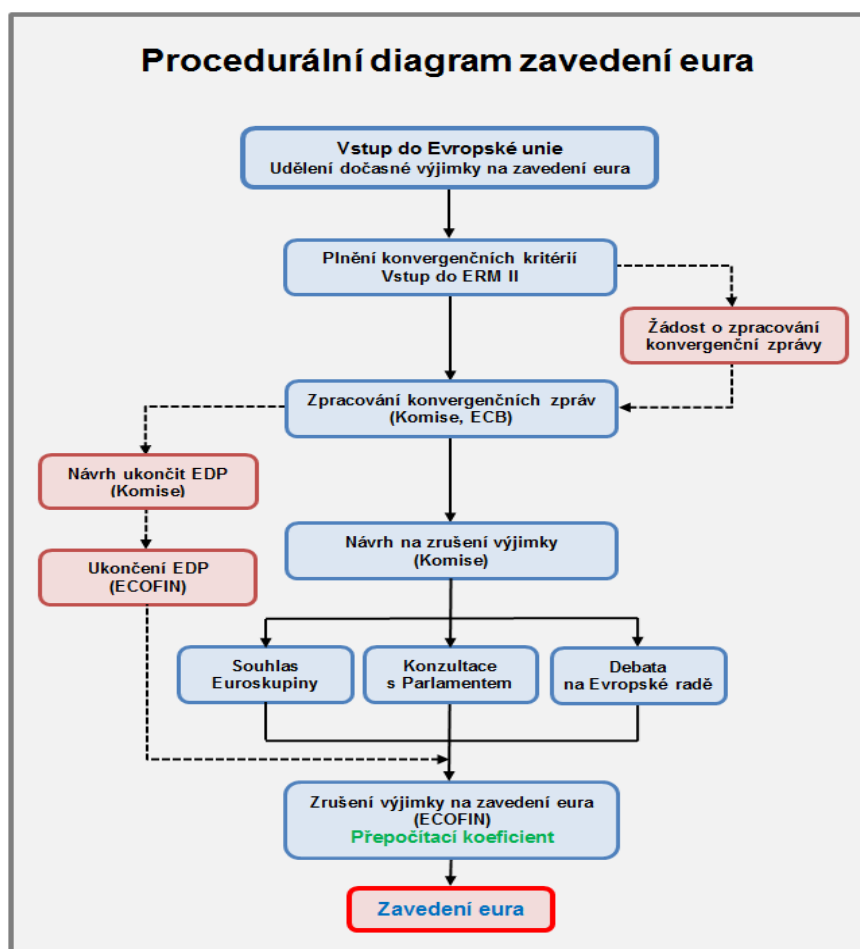
Z hlediska procedury zavedení eura musí Česká republika dodržet následující postup, který má stanoveny své obvyklé časové lhůty. Tento postup je nastaven tak, aby se datum přechodu na euro mohl uskutečnit k 1. lednu zvoleného roku. Postup přijetí eura z hlediska procedury lze předpokládat následovný:

- Vypracování konvergenčních zpráv. Evropská komise a Evropská centrální banka zveřejní své konvergenční zprávy. Ty budou hodnotit, jak Česká republika splnila konvergenční kritéria.
- Rozhodnutí o zrušení výjimky. Jako reakci na kladné vyznění konvergenčních zpráv doporučí Evropská komise Radě EU zrušení výjimky na zavedení eura v ČR. Rada EU nerozhodne dříve, dokud neobdrží souhlas Euroskupiny, dokud neproběhne konzultace s Evropským parlamentem a dokud se k této otázce nevyjádří Evropská rada. Na konci tohoto procesu ministři Rady ECOFIN definitivně rozhodnou o zrušení výjimky na zavedení eura.

⁶⁵ Ministerstvo financí ČR. Zavedení eura. *Scénář přijetí eura*. [online]. [cit. 2017-25-11]. Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/narodni-plan-zavedeni-eura/scenar-prijeti-eura>

- Stanovení přepočítacího koeficientu. Na zasedání Rady ECOFIN rušícím výjimku na zavedení eura bude na návrh Komise a po konzultaci s ECB stanoven neodvolatelný kurz české koruny vůči euru, tzv. přepočítací koeficient.
- Zavedení eura v České republice. Dne 1. ledna následného roku euro nahradí českou korunu a stane se zákonnou měnou České republiky.⁶⁶

Obrázek 3: Procedurální postup zavedení Eura



Zdroj ⁶⁷

⁶⁶ Ministerstvo financí ČR. Zavedení eura. *Procedura přijetí eura*. [online]. [cit. 2017-25-11]. Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/narodni-plan-zavedeni-eura/procedura-prijeti-eura>

⁶⁷ Ministerstvo financí ČR. Zavedení eura. *Procedura přijetí eura*. [online]. [cit. 2017-25-11]. Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/narodni-plan-zavedeni-eura/procedura-prijeti-eura>

PRAKTICKÁ ČÁST

4 ČESKÁ REPUBLIKA A KONVERGENČNÍ KRITERIA

Podstatné, pro přijetí euroměny je splnění stanovených konvergenčních kritérií. Je tedy logické, že posouzení schopnosti ČR přijmout euro je vázané na zhodnocení stavu ekonomiky země ve vztahu právě ke konvergenčním kritériím. Následující podkapitoly hodnotí jednotlivé oblasti stanovených konvergenčních kritérií a jejich přesné definice. Jedná se o zhodnocení ekonomických kritérií. Vedle nich, pak Smlouva o fungování EU stanovuje i další kritéria, která lze označit jako kritéria institucionálně právní. Jedná se o stanovení podmínky nezávislosti centrálních bank, která zahrnuje také zákaz financování veřejných institucí ze zdrojů centrálních bank a zákaz zvýhodněného přístupu ke zdrojům úvěrových institucí. Tento zákaz je zahrnut na základě úvahy, že nízká (a předvídatelná) inflace je podmínkou existence prostředí, jehož stabilita je příznivá pro investiční rozhodnutí. Takové prostředí vede k rozvoji vnitřního trhu a dosahování takového prostředí v zemích eurozóny brání šíření cenové náklady mezi nimi. I proto jsou nastavena jednotná pravidla pro fiskální disciplínu (včetně pravidel penalizace). To by mělo bránit tendenci rozpočtově méně ukázněných zemí profitovat na úkor těch odpovědnějších. Přičemž ovšem Maastrichtská smlouva obsahuje i princip odpovědnosti zemí za vlastní hospodaření v podobě tzv. bail-out clause (zákaz záchrany ze strany ostatních).⁶⁸

4.1 Cenová stabilita

Konkrétní požadavek cenové stability je ve Smlouvě o fungování EU formulován jako „*dosažení vysokého stupně cenové stability patrné z míry inflace, která se blíží míře inflace nejvýše tří členských států, jež dosáhly v oblasti cenové stability nejlepších*“

⁶⁸ Česká národní banka. *Kritéria konvergence*. [online]. [cit. 2017-12-08]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/mezinarodni_vztahy/cr_eu_integrace/eu_integrace_04.html

výsledků.⁶⁹ Dále je tento požadavek rozveden v protokolu o kritériích konvergence, který uvádí, že „kritérium cenové stability znamená, že členský stát vykazuje dlouhodobě udržitelnou cenovou stabilitu a průměrnou míru inflace měřenou v průběhu jednoho roku před provedeným šetřením, jež nepřekračuje o více než 1,5 p. b. míru inflace nejvýše tří členských států, které v oblasti cenové stability dosáhly nejlepších výsledků. Inflace se měří pomocí indexu spotřebitelských cen na srovnatelném základě s přihlédnutím k rozdílnému vymezení pojmů v jednotlivých členských státech.“⁷⁰

Přestože existují různé způsoby měření inflace, je popsáno, že nás zajímá inflace měřená pomocí indexu spotřebitelských cen. Ta je měřena Českým statistickým úřadem jako přírůstek průměrného ročního indexu spotřebitelských cen a vyjadřuje procentní změnu průměrné cenové hladiny za 12 posledních měsíců proti průměru 12 předchozích měsíců.⁷¹ Vzhledem k času zpracování této práce (prosinec 2017) jsou dostupná ucelená data situace v ČR do roku 2016. Rok 2017 není vzhledem k absenci údaje za prosinec relevantní.

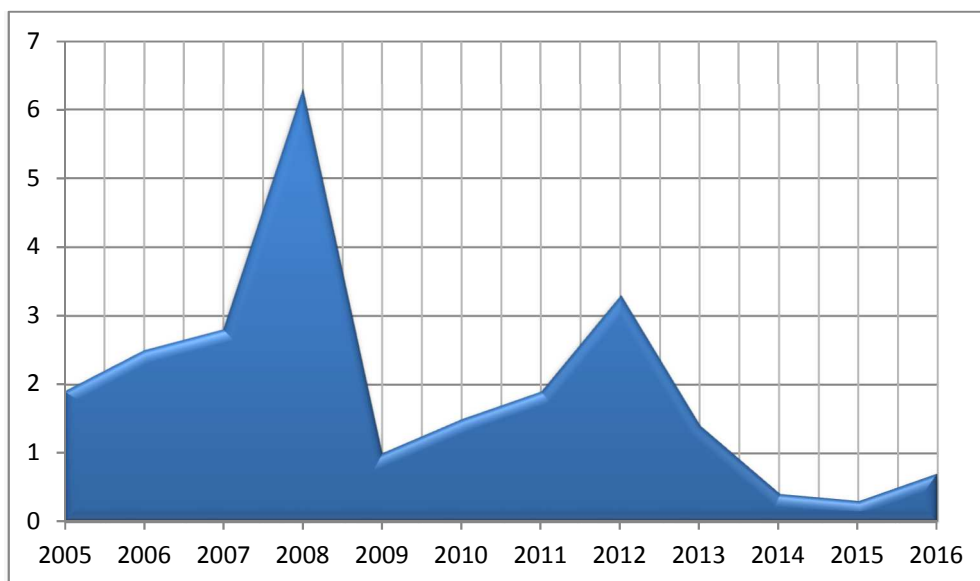
Graficky lze vývoj inflace v ČR zobrazit tak, jak ukazuje graf č. 1. Sám o sobě tento údaj však nevypovídá o plnění konvergenčních kritérií, protože jde o porovnání stavu vývoje země, která chce vstoupit do eurozóny se stavem členů eurozóny.

⁶⁹ Ustanovení Smlouvy o fungování EU, článek 140, odst. 1 (dostupné např. z [www](http://www.euroskop.cz/gallery/54/16335-smlouva_o_eu.pdf) http://www.euroskop.cz/gallery/54/16335-smlouva_o_eu.pdf)

⁷⁰ Článek 1 Protokolu č. 13 o kritériích konvergence ke Smlouvě o Evropské unii a Smlouvě o fungování EU o kritériích konvergence. (dostupný například z [www](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A12012E%2FPRO%2F13) <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A12012E%2FPRO%2F13>)

⁷¹ Český statistický úřad. *Inflace, druhy, definice, tabulky*. [online]. [cit. 2017-12-08]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/mira_inflace

Graf 1: Vývoj průměrné roční míry inflace ČR v letech 2001 – 2017



Zdroj ⁷²

Je tedy důležité znát stav inflace v zemích eurozóny, a konkrétněji především míru inflace nejvýše tří členských států, které v oblasti cenové stability dosáhly nejlepších výsledků. Vývoj stavu inflace eurozóny ukazuje tabulka 3, ve které jsou i vyznačeny nejnižší dosažené hodnoty. Posledním řádkem tabulky pak je přepočtený průměr pro tři nejnižší dosažené hodnoty. Od tohoto průměru se odráží konvergenční kritérium, přičemž je dovoleno pohybovat se do výše vyšší o jeden procentní bod nad tento dosažený průměr. Při znalosti těchto údajů je snadné provést komparaci reálného stavu, kterého ČR dosahuje a stanoveného konvergenčního kritéria (graf 2). Ten ukazuje, že od roku 2011 plní konvergenční kritérium cenové stability (s výjimkou v roce 2012, ve kterém ČR překročila dovolené pásmo o 0,13 procentních bodů).

⁷² Český statistický úřad. *Inflace, druhy, definice, tabulky*. [online]. [cit. 2017-12-08]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/mira_inflace

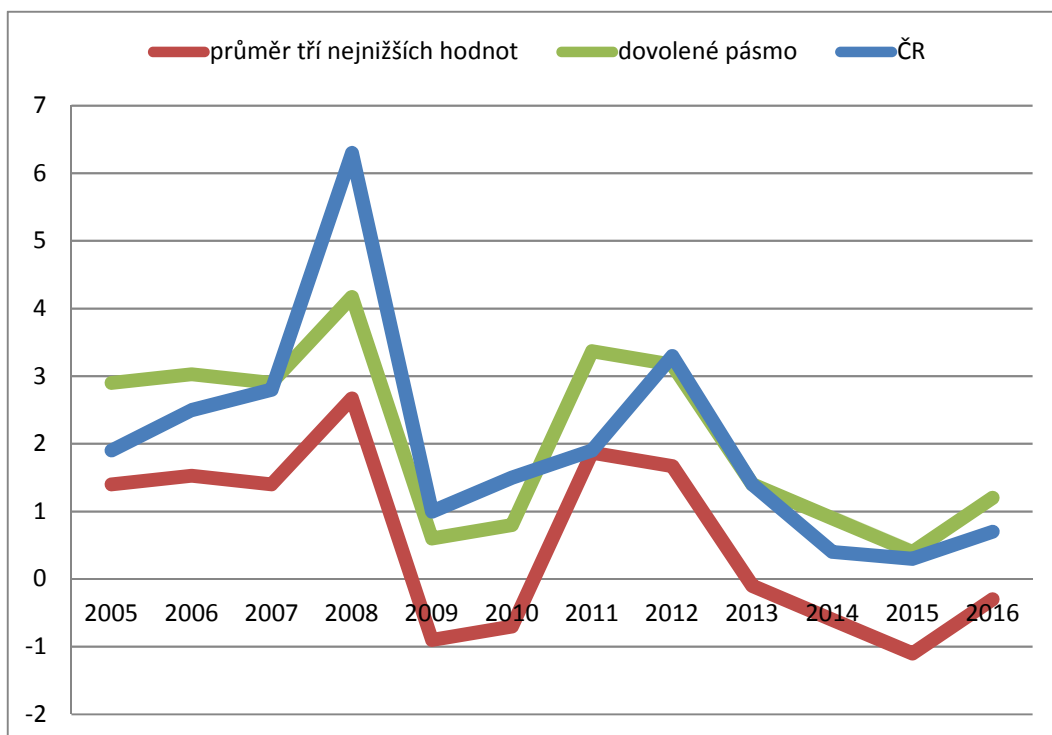
Tabulka 3: Vývoj inflace v zemích eurozóny 2005 – 2016

	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16
EU (28 zemí)	--	2,3	2,4	3,7	1,0	2,1	3,1	2,6	1,5	0,5	0,0	0,3
Eurozóna	2,2	2,2	2,1	3,3	0,3	1,6	2,7	2,5	1,4	0,4	0,0	0,2
Belgie	2,5	2,3	1,8	4,5	0,0	2,3	3,4	2,6	1,2	0,5	0,6	1,8
Německo	1,9	1,8	2,3	2,8	0,2	1,1	2,5	2,1	1,6	0,8	0,1	0,4
Estonsko	4,1	4,4	6,7	10,6	0,2	2,7	5,1	4,2	3,2	0,5	0,1	0,8
Irsko	2,2	2,7	2,9	3,1	1,7	1,6	1,2	1,9	0,5	0,3	0,0	0,2
Řecko	3,5	3,3	3,0	4,2	1,3	4,7	3,1	1,0	0,9	1,4	1,1	0,0
Španělsko	3,4	3,6	2,8	4,1	0,2	2,0	3,0	2,4	1,5	0,2	0,6	0,3
Francie	1,9	1,9	1,6	3,2	0,1	1,7	2,3	2,2	1,0	0,6	0,1	0,3
Itálie	2,2	2,2	2,0	3,5	0,8	1,6	2,9	3,3	1,2	0,2	0,1	0,1
Kypr	2,0	2,2	2,2	4,4	0,2	2,6	3,5	3,1	0,4	0,3	1,5	1,2
Lotyšsko	6,9	6,6	10,1	15,3	3,3	1,2	4,2	2,3	0,0	0,7	0,2	0,1
Litva	2,7	3,8	5,8	11,1	4,2	1,2	4,1	3,2	1,2	0,2	0,7	0,7
Lucembursko	3,8	3,0	2,7	4,1	0,0	2,8	3,7	2,9	1,7	0,7	0,1	0,0
Malta	2,5	2,6	0,7	4,7	1,8	2,0	2,5	3,2	1,0	0,8	1,2	0,9
Nizozemsko	1,5	1,6	1,6	2,2	1,0	0,9	2,5	2,8	2,6	0,3	0,2	0,1
Rakousko	2,1	1,7	2,2	3,2	0,4	1,7	3,6	2,6	2,1	1,5	0,8	1,0
Portugalsko	2,1	3,0	2,4	2,7	0,9	1,4	3,6	2,8	0,4	0,2	0,5	0,6
Slovinsko	2,4	2,5	3,8	5,5	0,8	2,1	2,1	2,8	1,9	0,4	0,8	0,2
Slovensko	2,8	4,3	1,9	3,9	0,9	0,7	4,1	3,7	1,5	0,1	0,3	0,5
Finsko	0,8	1,3	1,6	3,9	1,6	1,7	3,3	3,2	2,2	1,2	0,2	0,4
Průměr tří nejnižších hodnot	1,4	1,53	1,4	2,67	0,9	0,7	1,87	1,67	-	-	-	-

 Zdroj ⁷³

⁷³ Eurostat. *Míra inflace (HCIP)*. [online]. [cit. 2017-12-08]. Dostupné z: [www.http://apl.czso.cz/pll/eutab/html.h?ptabkod=tec00118](http://apl.czso.cz/pll/eutab/html.h?ptabkod=tec00118)

Graf 2: Vývoj inflace. Porovnání ČR a eurozóna



Zdroj:⁷⁴

4.2 Kritérium stavu veřejných financí

I toto kritérium vychází ze Smlouvy o EU, která stanovuje požadavek udržet „stav veřejných financí patrný ze stavu veřejných rozpočtů nevykazujících nadměrný schodek.“⁷⁵ Nadměrný schodek rozpočtu je specifikován jako situace, ve které dojde k tomu, že

- poměr plánovaného nebo skutečného schodku sektoru vládních institucí k hrubému domácímu produktu překročí referenční hodnotu. Ta je stanovena jako 3 % HDP, přičemž výjimky lze spatřovat v případech, že
 - a) daný poměr podstatně a nepřetržitě klesá a dosahuje úrovně, která se blíží referenční hodnotě, nebo

⁷⁴ Autor práce, 2017, vlastní zpracování

⁷⁵ Ustanovení Smlouvy o fungování EU, článek 140, odst. 1 (dostupné např. z www.euroskop.cz/gallery/54/16335-smlouva_o_eu.pdf)

b) je překročení referenční hodnoty pouze výjimečné a dočasné a poměr zůstává blízko k doporučené hodnotě.

- poměr dluhu sektoru vládních institucí k hrubému domácímu produktu překročí referenční hodnotu (60 % HDP), opět s výjimkou, která se přiznává ve chvíli, že se poměr dostatečně snižuje a blíží se k doporučené hodnotě.

Je tedy nutné sledovat dvě hlediska – veřejný deficit a veřejný dluh. Obě tato kritéria ČR plní (viz tabulka 4) a to s jistou rezervou, tedy lze tento ukazatel považovat relativně za bezproblémový. Je však nutné si všimnout rostoucího salda hospodaření sektoru vládních institucí k HDP a chovat se rozpočtově odpovědně tak, aby nedošlo k překročení stanovené hranice.

Tabulka 4: Hospodaření sektoru vládních institucí

Jednotka	Rok				
		2013	2014	2015	2016
Saldo hospodaření sektoru vládních institucí	mil. Kč	-51 129	-83 063	-28 961	34 995
Konsolidovaný hrubý dluh sektoru vládních institucí	mil. Kč	1 840 412	1 819 098	1 836 255	1 754 883
Hrubý domácí produkt (HDP), běžné ceny	mil. Kč	4 098 128	4 313 789	4 595 783	4 773 240
Saldo hospodaření sektoru vládních institucí v % HDP	%	-1,25	-1,93	-0,63	0,73
Konsolidovaný hrubý dluh sektoru vládních institucí v % HDP	%	44,91	42,17	39,96	36,77

Zdroj ⁷⁶

Je nutné si uvědomit, že sledovaná kritéria mohou být nezodpovědnou politikou poměrně snadno překročena, a také že k překročení může dojít i vlivem vnějších okolností (například snížení HDP vlivem vzniklé krize). I některá další rizika mohou

⁷⁶ Český statistický úřad. *Notifikace deficitu a dluhu vládních institucí*. [online]. [cit. 2017-12-08]. Dostupné z <https://www.czso.cz/csu/czso/cri/notifikace-deficitu-a-dluhu-vladnich-instituci-2016>

být předem odhadnutelná a stát by na ně měl být připraven. V tomto ohledu lze zmínit problematiku důchodové reformy, kterou stát v podstatě neřeší, ale přitom stárnutí obyvatel může mít na sledovaná kritéria výrazný dopad.

4.3 Konvergence úrokových sazeb

I toto pravidlo je konstruováno na podkladu Smlouvy o fungování EU. Ta požaduje „*stálost konvergence dosažené členským státem a jeho účast v mechanismu směnných kurzů Evropského měnového systému, která se odráží v úrovních dlouhodobých úrokových sazeb.*“⁷⁷ Podrobnější specifikace je uvedena v Protokolu č. 13 že: „*kritérium konvergence úrokových sazeb znamená, že v průběhu jednoho roku před šetřením průměrná dlouhodobá nominální úroková sazba členského státu nepřekračovala o více než 2 procentní body úrokovou sazbu nejvýše tří členských států, které dosáhly v oblasti cenové stability nejlepších výsledků. Úrokové sazby se zjišťují na základě dlouhodobých státních dluhopisů nebo srovnatelných cenných papírů, s přihlédnutím k rozdílnému vymezení pojmů v jednotlivých členských státech.*“⁷⁸

Pro toto kritérium jsou používány údaje o úrokových sazbách, které jsou počítány dle výnosů dlouhodobých státních dluhopisů nebo srovnatelných cenných papírů.⁷⁹

Stav vývoje tohoto kritéria přináší tabulka 5, ze které je patrné, že Česká republika toto kritérium také plní (stavy pro roky 2016 a 2017 jsou zde jen odhadované). Přehledněji vše zobrazuje graf 3.

⁷⁷ Ustanovení Smlouvy o fungování EU, článek 140, odst. 1 (dostupné např. z [www](http://www.euroskop.cz/gallery/54/16335-smlouva_o_eu.pdf) http://www.euroskop.cz/gallery/54/16335-smlouva_o_eu.pdf)

⁷⁸ Článek 1 Protokolu č. 13 o kritériích konvergence ke Smlouvě o Evropské unii a Smlouvě o fungování EU o kritériích konvergence. (dostupný například z [www](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A12012E%2FPRO%2F13) <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A12012E%2FPRO%2F13>)

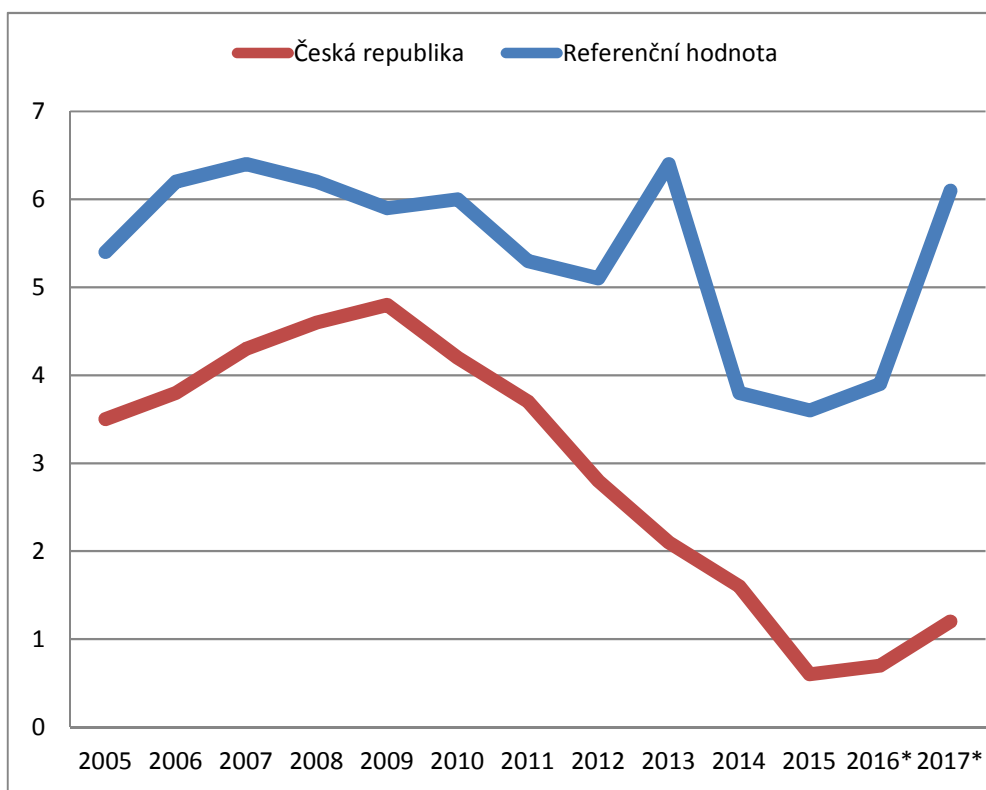
⁷⁹ Česká národní banka. *Kritéria konvergence*. [online]. [cit. 2017-12-08]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/mezinarodni_vztahy/cr_eu_integrace/eu_integrace_04.html

Tabulka 5: Úrokové kritérium 2005-2017

VÝVOJ PLNĚNÍ ÚROKOVÉHO KRITÉRIA													
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Referenční hodnota	5,4	6,2	6,4	6,2	5,9	6	5,3	5,1	6,4	3,8	3,6	3,9 ^P	6,1 ^P
Česká republika	3,5	3,8	4,3	4,6	4,8	4,2	3,7	2,8	2,1	1,6	0,6	0,7 ^P	1,2 ^P

Zdroj ⁸⁰

Graf 3: Úrokové kritérium 2005 -2017



Zdroj ⁸¹

⁸⁰ Ministerstvo financí ČR. Zavedení eura. *Procedura přijetí eura*. [online]. [cit. 2017-09-12]. Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/plneni-vstupnich-podminek/kriterium-urokovych-sazeb>

⁸¹ Autor práce, 2017, vlastní zpracování

Tabulka 6: Vývoj sledovaných úrokových měr pro eurozónu 2005-2016

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
EU (28 zemí)	3,75	4,07	4,56	4,55	4,12	3,82	4,27	3,64	2,94	2,20	1,44	1,11
Eurozóna	3,42	3,84	4,32	4,31	3,82	3,60	4,34	3,86	2,99	2,04	1,21	0,86
Belgie	3,43	3,81	4,33	4,42	3,90	3,46	4,23	3,00	2,41	1,71	0,84	0,48
Německo	3,35	3,76	4,22	3,98	3,22	2,74	2,61	1,50	1,57	1,16	0,50	0,09
Estonsko	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Irsko	3,33	3,77	4,31	4,53	5,23	5,74	9,60	6,17	3,79	2,37	1,18	0,74
Řecko	3,59	4,07	4,50	4,80	5,17	9,09	15,75	22,50	10,05	6,93	9,67	8,36
Španělsko	3,39	3,78	4,31	4,37	3,98	4,25	5,44	5,85	4,56	2,72	1,73	1,39
Francie	3,41	3,80	4,30	4,23	3,65	3,12	3,32	2,54	2,20	1,67	0,84	0,47
Itálie	3,56	4,05	4,49	4,68	4,31	4,04	5,42	5,49	4,32	2,89	1,71	1,49
Kypr	5,16	4,13	4,48	4,60	4,60	4,60	5,79	7,00	6,50	6,00	4,54	3,77
Lotyšsko	3,88	4,13	5,28	6,43	12,36	10,34	5,91	4,57	3,34	2,51	0,96	0,53
Litva	3,70	4,08	4,54	5,61	14,00	5,57	5,16	4,83	3,83	2,79	1,38	0,90
Lucembursko	2,41	3,30	4,46	4,61	4,23	3,17	2,92	1,82	1,85	1,34	0,37	0,25
Malta	4,56	4,32	4,72	4,81	4,54	4,19	4,49	4,13	3,36	2,61	1,49	0,89
Nizozemsko	3,37	3,78	4,29	4,23	3,69	2,99	2,99	1,93	1,96	1,45	0,69	0,29
Rakousko	3,39	3,80	4,30	4,36	3,94	3,23	3,32	2,37	2,01	1,49	0,75	0,38
Portugalsko	3,44	3,91	4,42	4,52	4,21	5,40	10,24	10,55	6,29	3,75	2,42	3,17
Slovinsko	3,81	3,85	4,53	4,61	4,38	3,83	4,97	5,81	5,81	3,27	1,71	1,15
Slovensko	3,52	4,41	4,49	4,72	4,71	3,87	4,45	4,55	3,19	2,07	0,89	0,54
Finsko	3,35	3,78	4,29	4,29	3,74	3,01	3,01	1,89	1,86	1,45	0,72	0,37

Zdroj ⁸²

4.4 Stabilita měnového kurzu

Toto kritérium požaduje, aby „členský stát dodržoval normální rozpětí, která jsou stanovena mechanismem směnných kurzů Evropského měnového systému, bez značného napětí během alespoň dvou posledních let. Zejména by pak země neměla z vlastní

⁸² Eurostat. *Míra inflace (HCIP)*. [online]. [cit. 2017-12-08]. Dostupné z: [www.http://apl.czso.cz/pll/eutab/html.h?ptabkod=tec00097](http://apl.czso.cz/pll/eutab/html.h?ptabkod=tec00097)

iniciativy devalvovat bilaterální směnný kurz domácí měny vůči měně kteréhokoliv jiného členského státu (po zavedení eura vůči euru).“⁸³

Opět vychází z ustanovení Smlouvy o fungování EU a konkretizuje jej Protokol č. 13 o kritériích konvergence. Tato ustanovení odkazují na kritérium účasti v Evropském mechanismu směnných kurzů (ERM do prosince 1998 a následně ERM II od ledna 1999). Pojem udržení kurzů bez značného napětí lze vyložit na základě stanoviska, které přednesla Rada EMI ve zprávě Progress towards Convergence. Z tohoto stanoviska vyplývá, že když byla Smlouva sestavována, představovalo tzv. normální flukтуаční rozpětí odchylku o $\pm 2,25\%$ od bilaterální centrální parity a odchylka o $\pm 6\%$ představovala výjimku. V srpnu 1993 bylo přijato rozhodnutí o rozšíření flukтуаčního rozpětí na $\pm 15\%$. Interpretace tohoto kritéria, a především pojmu „normální flukтуаční rozpětí“, se tak stala poněkud složitější.⁸⁴

Při zkoumání je nutné také posoudit, zda byl směnný kurz blízko centrální parity v rámci ERM II a případně, jaká byla míra odchýlení kurzů k euru od centrálních parit v rámci ERM II, nebo jakou roli hrály devizové intervence.⁸⁵

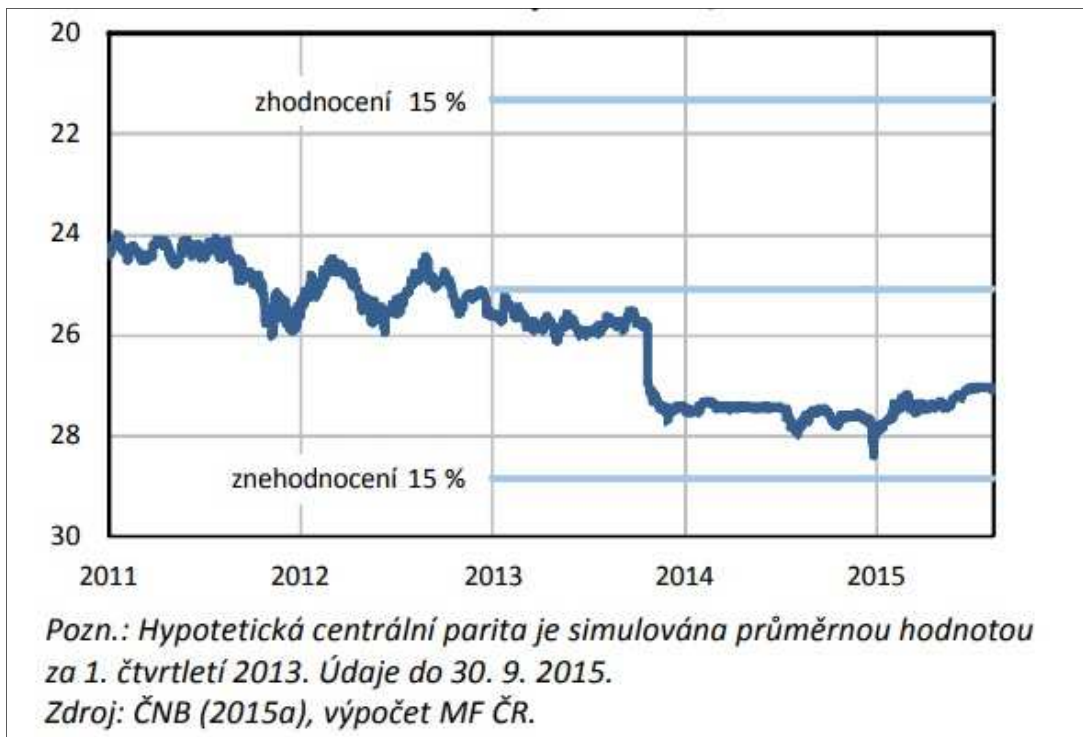
Zhodnocení tohoto kritéria je tedy poměrně složité a je nutné vzít v úvahu, že jeho sledování je čistě hypotetické, jelikož jeho sledování není až do vstupu ČR do mechanismu směnných kurzů možné. Toto kritérium lze tedy sledovat na základě analýz, provedené pro stanovenou hypotetickou centrální paritu CZK/EUR. S jejím stanovením pak lze sledovat, zda by ČR kritérium stability měnového kurzu v daném časovém horizontu splňovala. Podle těchto výpočtů by měla být ČR schopna splnit i toto kritérium (obrázek 4).

⁸³ Česká národní banka. *Kritéria konvergence*. [online]. [cit. 2017-12-08]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/mezinarodni_vztahy/cr_eu_integrace/eu_integrace_04.html

⁸⁴ *Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladěnosti ČR s eurozónou*. Praha, 2015. ISSN 2336-5110.

⁸⁵ Tamtéž.

Obrázek 4: Stabilita měnového kurzu



Zdroj⁸⁶

⁸⁶ *Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou.* Praha, 2015, 2015. ISSN 2336-5110.

5 POLITICKÁ SITUACE V ČR

Přijetí eura v České republice není ani tak otázkou ekonomickou, jak ukazuje kapitola 4, ale je to problém spíše politické vůle. „*Nedá se říci, zda by přijetí eura bylo pro Českou republiku dobré nebo špatné, je to komplikovaná věc. Osobně se domnívám, že především na podnikatele a rozvoj turistického ruchu by to mělo pozitivní dopad,*“ uvedl Makúch s tím, že v České republice je přijetí eura spíš otázka politická, zatímco Slovensko se při rozhodování o této významné změně hodně soustředilo na otázky ekonomické.“⁸⁷

Současná povolební situace je zobrazena v tabulce 7 a zobrazuje rozložení sil po volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2017. Zobrazeny jsou výsledky pouze pro strany, které překročily hranici 5 % platných hlasů. Vítězné politické strany mají možnost vládnout a ovlivňovat zákony včetně politické orientace země. Měly by tedy také možnost rozhodnout o tom, že se ČR stane členem eurozóny a přijme euro. Je tedy vhodné zanalyzovat volební programy těchto stran s cílem zjistit převahu, nebo naopak nedostatek vůle tento krok uskutečnit.

Politika má výraznou moc ovlivňovat i ekonomické záležitosti, a to bez ohledu na vhodnost nebo nevhodnost takových kroků z hlediska ryze odborného, ekonomického. „*Ve všech ekonomikách transformačního procesu stojí politika na prvním místě. Vlády jednotlivých zemí jsou vytvářeny na základě výsledků voleb a jejich politika tedy závisí na tom, jestli je její charakter levicový nebo pravicový. Tiše bylo přijato klišé, že levice hájí sociální zájmy, zatímco pravice se orientuje výlučně na ekonomický rozvoj. Ale ekonomie se nedělí na pravicovou a levicovou. Vláda by tedy měla bez ohledu na přívrastky využívat poznatky ekonomické vědy a zkušenosti vyspělých zemí z národohospodářské politiky. Je známo, že rozhodovací procesy řídicí sféry postrádají často návaznost na poznatky ekonomické teorie, a v mnoha případech ji v minulosti*

⁸⁷ Masarykova univerzita. Šéf Národní banky Slovenska: Euro má u nás dobrý zvuk. [online]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://www.online.muni.cz/udalosti/9121-sef-narodni-banky-slovenska-euro-ma-u-nas-dobry-zvuk>

přímo odporovaly. Metoda pokusů a omylů je totiž hodně nákladná a pro rozvoj národního hospodářství neproduktivní.“⁸⁸

Tabulka 7: Výsledky voleb do Poslanecké sněmovny 2017

Politická strana	Výsledné procento platných hlasů
ANO	29,64
Občanská demokratická strana	11,32
Česká pirátská strana	10,79
Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura (SPD)	10,64
Komunistická strana Čecha a Moravy	7,76
Česká strana sociálně demokratická	7,27
Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová	5,8
TOP 09	5,31
Starostové a nezávislí	5,18

Zdroj ⁸⁹

V době sílícího skepticismu vůči Evropské unii jako celku mají některé z vítězných stran ve svém programu dokonce i snahu z EU vystoupit, uspořádat o tomto kroku referendum. I to je v celkovém přehledu zmíněno.

⁸⁸ Masarykova univerzita. *Chyba politika může vést k nedozírným škodám*. [online]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://www.online.muni.cz/veda-a-vyzkum/503-chyba-politika-muze-vest-k-nedozirnym-skodam>

⁸⁹ Volby.cz. *Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 20.10. – 21.10.2017 (promítnuto usnesení NSS)*. [online]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/ps2017nss/ps52?xjazyk=CZ>

5.1 ANO

Politická strana, jejíž volební vítězství je velmi výrazné. Jedná se o politickou stranu s jednoznačně nejvyšší preferencí voličů. Tato strana udává, že „*Chceme do veřejného prostoru vrátit racionálnost a hledání pragmatických řešení. I proto je snahou hnutí ANO přivádět do politiky osobnosti, které něco dokázaly a mají společnosti co nabídnout. Půičiníme se o to, aby Česká republika jasně formulovala své národní zájmy. Zároveň se hlásíme k základním civilizačním hodnotám a chceme být jasným a čitelným partnerem v rámci zahraniční politiky a Evropské unie.*“⁹⁰

Strana se tedy profiluje jako prozápadní, přesto ve svém programu jasně uvádí, že euro za stávajících podmínek a situace v eurozóně nechce strana přijímat.⁹¹ Co za situaci konkrétně strana myslí, není blíže specifikováno, zmíněny jsou pouze „významné reformy s ohledem na politickou a hospodářskou stabilitu“. Vedle toho však strana udává, že konkrétní datum pro přijetí eura musí odpovídat ekonomickým zájmům ČR, občanů a firem. Strana se chce zasadit o to, aby bez ohledu na další vývoj v eurozóně, nedošlo ke znevýhodnění postavení států, které zatím euro nemají.⁹²

5.2 Občanská demokratická strana

Strana, která je součástí české politické scény již od roku 1991. Tato strana o sobě říká, že „*základem naší praktické politiky je důraz na soukromé vlastnictví, nízké daně, podnikavost, solidaritu zodpovědných, snižování byrokracie, malý a bezpečný stát, ochranu soukromí, individuální zodpovědnost, zdravé veřejné finance a nezadluženou budoucnost. Pro zahraniční orientaci České republiky považujeme za klíčové silné transatlantické vazby, a to jak pro zajištění naší vlastní bezpečnosti, tak i pro rozšiřování prostoru svobody a demokracie ve světě. Ve vztahu k Evropské unii*

⁹⁰ ANO, bude líp. *Pár slov o ANO*. [online]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://www.anobudelip.cz/cs/o-nas/par-slov-o-ano/>

⁹¹ ANO, bude líp. *Volební program hnutí ANO 2017*. [online]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://www.anobudelip.cz/file/edee/2017/09/program-hnuti-ano-pro-volby-do-poslanecke-snemovny.pdf>

⁹² ANO, bude líp. *Volební program hnutí ANO 2017*. [online]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://www.anobudelip.cz/file/edee/2017/09/program-hnuti-ano-pro-volby-do-poslanecke-snemovny.pdf>

zastáváme střídavý a racionální postoj zdůrazňující nutnost zvyšování konkurenceschopnosti a rozvíjení efektivní spolupráce a zároveň hájící národní zájmy České republiky a jejích obyvatel.“⁹³

Z hlediska volebního programu strana uvádí, že má k Evropské unii dlouhodobě konzistentní vztah (nepatří mezi naivní eurooptimisty ani mezi radikální euroskeptiky). Uznává, že členství v EU je geopoliticky i ekonomicky jedinou realistickou možností, jak ukotvit naši exportně orientovanou zemi. Podle této strany není evropská integrace cílem sama o sobě. Ovšem je v zájmu země otevírání nových obchodních příležitostí, propojování trhů a odstraňování bariér. Jasně deklaruje, že nesouhlasí s přijetím eura a chtěla by se zasadit o opt-out výjimku.⁹⁴

5.3 Česká pirátská strana

Strana, která existuje na naší politické scéně již sedm let, významnějšího úspěchu se však dočkala až v parlamentních volbách v roce 2017, kdy dostala poměrně značný počet hlasů a usedla do parlamentních lavic. Tato strana o sobě říká, že upozorňuje na korupční skandály, zveřejňuje videa a zápisy ze zastupitelstev, organizuje festivaly svobodné kultury, bojuje se snahou státu špehovat občany nebo s cenzurou na České televizi.⁹⁵ Strana se prezentuje heslem „*Jsmo jediná strana nespojená se skandály, korupcí, byrokracií. Jsmo tu osm let. Hájíme svobodu, přinášíme čerstvé nápady a nebojíme se říkat, co si myslíme. Politici slibují modré z nebe, světlé zítřky a další prázdná hesla. Piráti nabízejí jasné a konkrétní cíle – černé na bílém. Pustěte nás na ně!*“⁹⁶

Z hlediska vztahu k EU a eurozóně lze ve volebním programu strany pro rok 2017 nalézt, že strana vidí smysl ve fungování EU. Jde jí o to, aby zahraniční politika byla orientována směrem na vyspělé evropské demokracie, aby Česká republika sebevědomě

⁹³ ODS. *O nás*. [online]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://www.ods.cz/o-nas>

⁹⁴ ODS. *Volební program 2017*. [online]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://www.ods.cz/volby2017/program/zahranicni-politika>

⁹⁵ Česká pirátská strana. *O nás*. [online]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://www.pirati.cz/o-nas/>

⁹⁶ Česká pirátská strana. *Program*. [online]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://www.pirati.cz/program/>

využívala svůj vliv v EU a OSN k prosperitě celého státu, světadílu i planety. Straně jde o aktivní členství a reformu Evropské unie ve smyslu omezení byrokracie a boje proti nesmyslným dotacím a plýtvání. Strana prosazuje vyšší zapojení občanů a Evropského parlamentu do rozhodování. Strana je proti přijetí výjimek zvýhodňujících některé země nebo jejich části a uvádí, že 4 základní svobody pohybu (zboží, služeb, osob a kapitálu) v rámci Evropského prostoru musí zůstat nedělitelné.⁹⁷ K otázce přijetí eura a vstupu do eurozóny se však volební program strany nevyjadřuje, vydala však k této otázce tiskové prohlášení. Z něj vyplývá, že strana je pro přijetí eura, přičemž představila i plán, který by měl k tomuto kroku vést.

- Před přistoupením ČR by v EU:
 - By měla existovat jasná evropská pravidla pro bankroty států a bank, která budou ekonomicky i morálně přijatelná pro české občany.
 - By měla vzniknout společná pravidla pro státní rozpočty států eurozóny.
 - Evropský stabilizační mechanismus by měl více zohlednit pozici ekonomicky slabších států.
 - Měla by proběhnout stabilizace evropského bankovního sektoru.
- Za ČR je vhodné prosadit:
 - Přijmout finanční ústavu.
 - Vytvořit ze sektorové daně na finanční instituce zdroj financí pro euroval.
 - Navázat platy ve státním sektoru na výkon ekonomiky.
 - Postupný přechod na pevný kurz k Euru.⁹⁸

5.4 Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura

Také tato strana je v poslanecké sněmovně nová, přestože její leader, Tomio Okamura již své poslanecké zkušenosti má z předchozí strany, která nesla jeho jméno – jednalo se politickou stranu Úsvit – přímé demokracie T. Okamury.

⁹⁷ Česká pirátská strana. *Program*. [online]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://www.pirati.cz/program/>

⁹⁸ Česká pirátská strana. *Postoj pirátů k přijetí Eura v ČR*. [online]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://www.pirati.cz/tiskove-zpravy/stanovisko-k-euru.html>

Strana Svoboda a přímá demokracie o sobě uvádí, že „*Hnutí Svoboda a přímá demokracie je vlastenecké a demokratické hnutí, které povede nekompromisní politický zápas za nezávislost a suverenitu českého státu. Současná podoba evropské integrace je chybným projektem vytvoření evropského superstátu. Projekt je spojen s faktickým oslabením a likvidací národních států a národů Evropy. Žádáme právo občanů rozhodnout v referendu o vystoupení z EU.*“⁹⁹

Je tedy zřejmé, že strana hodlá usilovat o vystoupení z EU, nikoli o přijetí eura. V tomto směru však chce strana zachovat volný trh zboží, služeb a práce. Strana je proti nesystémovým dotacím, dávkám a úředníkům.¹⁰⁰

5.5 Komunistická strana Čech a Moravy

Tato strana má svoji dlouhou historii. Jedná se stranu zkušenou, se stálým místem v poslanecké sněmovně. Tato strana se deklaruje jako levicová, její program vychází z marxistické teorie, která je otevřena dialogu s mezinárodním komunistickým a levicovým hnutím, novým myšlenkám a poznatkům. KSČM se prezentuje jako strana usilující o to, aby byla stranou masovou, která pracuje na základě kolektivnosti jednání a rozhodování, samosprávných principů a široké vnitrostranické demokracie.¹⁰¹

Volební program pro rok 2017 se přímo nezaměřuje na vztah k EU, ani na otázku přijetí eura. V mnoha otázkách však počítá s účastí ČR v EU, lze tedy dovodit, že s členstvím v EU KSČM souhlasí. Nelze však z programu dovodit vztah k přijetí eura.¹⁰² Pan Skála, místopředseda ÚV KSČM, se však vyjádřil, že „*Přejít na euro za dané konstelace se rovná "ještě pevnějšímu ukotvení" v urážlivě koloniálním postavení. Evropská unie není o solidaritě, ale o "právu" silnějšího. To rozhoduje i na téma, kdo je a kdo není členem "tvrdého jádra", ukazujícím záda všem ostatním. Česká republika se té šance zbavila zdivočelou privatizací a autodestrukcí ekonomické struktury, která generovala vysokou*

⁹⁹ Svoboda a přímá demokracie. *Program*. [online]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <http://www.spd.cz/program>

¹⁰⁰ Tamtéž.

¹⁰¹ KSČM. *Naše strana*. [online]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://www.kscm.cz/cs/nase-strana>

¹⁰² KSČM. *Volební program*. [online]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://www.kscm.cz/cs/nase-strana/program>

přidanou hodnotu na naše konta - tehdy dokonce kolektivní -, a ne do klína cizího mamonu. Teď je potřeba nastartovat obnovu naší suverénnější ekonomické pozice, a ne lézt do ještě ztrátovějšího chomoutu.“¹⁰³ Z toho lze dovodit, že strana je v současné chvíli proti přijetí eura.

5.6 Česká strana sociálně demokratická

ČSSD byla v minulém volebním období stranou, která ve volbách do poslanecké sněmovny roku 2013 zvítězila a získala od svých voličů nejvíce hlasů. Ve volbách v roce 2017 však její preference výrazně poklesly.¹⁰⁴

ČSSD je stranou, která ve svém volebním programu jasně uvádí „Podporujeme, aby Česká republika směřovala k přijetí eura v situaci, kdy to pro nás bude hospodářsky i sociálně výhodné. Prvním krokem k přijetí evropské měny bude vstup do systému směnných kurzů ERM II, který nám umožní nastavit stabilní a výhodný kurz koruny. Současně však požadujeme, aby Evropská unie zavedla nástroje skutečné sociální konvergence, tedy sblížení mezd, životní úrovně a sociálních standardů v EU. Evropské fondy jsou pro nás velká příležitost k modernizaci a vítaný zdroj příjmů do veřejných rozpočtů. Zasadíme se o největší možné čerpání a efektivní využití prostředků z fondů EU a připravíme strategii pro čerpání v období po roce 2020. Fondy mají náš růst podporovat, nemají ale nahrazovat výkon našich podniků.“¹⁰⁵

Strana tedy jasně podporuje jak příslušnost České republiky k EU, tak přijetí eura. Nabízí se ovšem otázka, proč se nezasadila o přistoupení do eurozóny v době, kdy měla podporu svých voličů a byla vládnoucí stranou.

¹⁰³ KSČM. *Co nejrychlejší přijetí eura?* [online]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://www.kscm.cz/cs/aktualne/aktuality/anketa-pl-co-nejrychlejsi-prijeti-eura>

¹⁰⁴ Volby.cz. *Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 25.10. – 26.10.2013.* [online]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/ps2017nss/ps52?xjazyk=CZ>

¹⁰⁵ ČSSD. *Program 2017.* [online]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://www.cssd.cz/data/files/program-210x210-seda.pdf>

5.7 Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová

KDU-ČSL o sobě uvádí, že je „*křesťanskodemokratická, konzervativní strana položená na křesťanských hodnotách a principech. Desatero, evangelijní zvěst lásky k druhým a křesťanská sociální nauka jsou východisky našich politických kroků. Nezastupujeme jakoukoli církev či náboženskou společnost. Jsme politickou stranou, nikoli církevním spolkem. Demokracie je pro nás systémem vlády občanů prostřednictvím volených zástupců, nikoli vládou jednotlivců a firem uskutečňovanou prostřednictvím politiků a stran. Politika je pro nás služba bližním, nikoli zdroj obohacení některých vyvolených na úkor ostatních. Odmítáme propojení byznysu a politiky.*“¹⁰⁶

Strana ve vztahu k Evropské unii a eurozóně ve svém volebním programu, se kterým šla do voleb 2017, jasně uvádí, že se chce zasadit o přijetí eura.¹⁰⁷ Tím logicky plně souhlasí s členstvím ČR v Evropské unii.

5.8 TOP 09

TOP 09 byla ve volbách v roce 2013 čtvrtou nejsilnější politickou stranou v ČR.¹⁰⁸ Ve volbách v roce 2017 však svoji pozici neuhájila a byla ráda, že se dostala do parlamentu. Svůj volební výsledek měla těsně nad stanovenou hranicí. Jedná se o stranu konzervativní, jejíž hodnoty vycházejí z evropských tradic křesťansko-židovské kultury.¹⁰⁹

Volební program pro volby v roce 2017 uvádí, že „*pro TOP 09 je základním a neotřesitelným východiskem naší zahraniční politiky členství v Evropské unii a Severoatlantické alianci. Jak EU, tak NATO chápeme nejen jako mezinárodní organizace, ale jako plnohodnotná politická společenství, jejichž osud je klíčový pro*

¹⁰⁶ KDU-ČSL. *O nás*. [online]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://www.kdu.cz/o-nas/kdo-jsme>

¹⁰⁷ KDU-ČSL. *Volební program 2017*. [online]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://www.kdu.cz/getattachment/f3c301fb-b96a-4915-87e4-6ad5713164a3/Volebni-program-2017-2021.aspx>

¹⁰⁸ Volby.cz. *Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 25.10. – 26.10.2013*. [online]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/ps2017nss/ps52?xjazyk=CZ>

¹⁰⁹ TOP 09. *Programová východiska a principy*. [online]. [cit. 2017-12-23]. Dostupné z: <https://www.top09.cz/proc-nas-volit/programova-vychodiska-a-principy/>

rozvoj české společnosti.“¹¹⁰ Souběžně se tato politická strana chce zasadit o vstup ČR do eurozóny.¹¹¹

5.9 Starostové a nezávislí

Toto politické hnutí s daným názvem v předchozích volbách nekandidovalo.¹¹² Jde také o poslední politické uskupení, jehož volební výsledek byl nad hranicí 5 % potřebných hlasů pro vstup do poslanecké sněmovny.

Hnutí o sobě tvrdí, že „*ve svých programových dokumentech vychází z kořenů judaisticko-křesťanské morálky Evropy, plně se hlásí k ideálům evropské otevřenosti, humanismu a mravnosti, čerpající z odkazu vzniku samostatného státu, založeného na rovnosti mužů, žen a příležitostí. Vyznáváme sekularizovaný stát, v němž platí svoboda vyznání, a zároveň žádné náboženství ani církve nemá podíl na státní moci.*“¹¹³

Dle svého volebního programu jde o hnutí, které vidí jasnou a nutnou spolupráci s Evropskou unií ve smyslu prohlubování vnitřního trhu. Chce být aktivním členem EU a snažit se, mimo jiné, zjednodušit systém čerpání dotací EU.¹¹⁴ Volební program se však nevyjadřuje k možnosti vstupu do eurozóny ani k přijetí eura. Vyjádřila se sice, že ČR se k přijetí eura zavázala již při vstupu do EU, je tedy k řešení pouze otázka kdy tak učinit. Hnutí má za to, že přijetí eura není reálné dříve než v roce 2021 a udává, že „*bez eura nemůže mít Česká republika významné a výhodné postavení, ocitne se na periferii*

¹¹⁰ TOP 09. *Volební program. Zahraniční politika.* [online]. [cit. 2017-12-23]. Dostupné z: <https://www.top09.cz/proc-nas-volit/volebni-program/volebni-program-2017/3-bezpeci-a-zahranicni-politika-22528.html>

¹¹¹ TOP 09. *Volební program. Zahraniční politika.* [online]. [cit. 2017-12-23]. Dostupné z: <https://www.top09.cz/proc-nas-volit/volebni-program/volebni-program-2017/3-bezpeci-a-zahranicni-politika-22528.html>

¹¹² Volby.cz. *Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 25.10. – 26.10.2013.* [online]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/ps2017nss/ps52?xjazyk=CZ>

¹¹³ Starostové a nezávislí. *O nás.* [online]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://www.starostove-nezavisli.cz/o-nas/volebni-program-a-ideova-ychodiska>

¹¹⁴ Starostové a nezávislí. *Volební program.* [online]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://www.starostove-nezavisli.cz/volby/poslanecke-volby-2017/volebni-program>

EU, což není vzhledem k našemu významnému ekonomickému napojení na Německo výhodné. Patříme do jádra evropské integrace.“¹¹⁵

Styl vyjádření politického hnutí Starostové a nezávislí však naznačuje, že hnutí k této otázce přistupuje velmi opatrně (nezmiňuje ji vůbec ve svém volebním programu, ani na svých webových stránkách). I styl vyjádření pro server EurActiv je velmi vyhýbavý a nejednoznačný.

5.10 Shrnutí

Celkový politický přístup aktuálně vládnoucích politických stran a hnutí k otázce přijetí eura ukazuje tabulka č. 8. Jednoznačně proti jsou čtyři strany, jasně pro jsou také čtyři strany, Starostové a nezávislí sice uvádějí souhlas, nelze ale s jistotou říci, že by v případě rozhodování souhlasily. Navíc je nutné vzít v úvahu, že tento postoj je násoben počtem poslanců v poslanecké sněmovně, kteří ke každé politické straně náleží. Jednoznačně proti je většina nejsilnějších politických stran a je tedy možné říci, že aktuálně není politická vůle euro přijmout.

¹¹⁵ EurActiv.cz. *Přijetí eura politické strany rozděluje. Často jej ale odmítají, nebo s přijetím váhají.* [online]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <http://euractiv.cz/clanky/ceske-politicke-strany-a-eu/jasnemu-postoji-k-prijeti-eura-se-strany-spise-vyhybaji/>

Tabulka 8: Postoj politických stran k otázce přijetí eura

	Strana podporující příslušnost k EU	Souhlasí s přijetím eura
ANO	✓	✗
Občanská demokratická strana	✓	✗
Česká pirátská strana	✓	✓
Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura (SPD)	✗	✗
Komunistická strana Čech a Moravy	✓	✗
Česká strana sociálně demokratická	✓	✓
Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová	✓	✓
TOP 09	✓	✓
Starostové a nezávislí	✓	✓

Zdroj ¹¹⁶

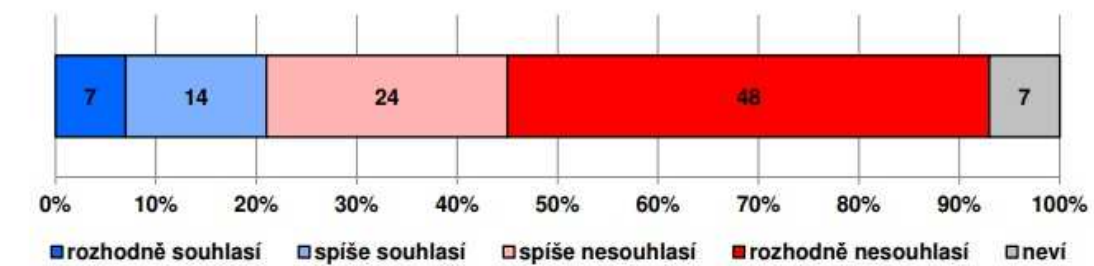
¹¹⁶ Autor práce, 2017, vlastní zpracování

6 POSTOJ VEŘEJNOSTI

Výrazný vliv na vstup do eurozóny a na přijetí eura má také veřejnost. Jednak každý jedinec může svým názorem ovlivňovat volby, a tedy volit politické strany a hnutí také podle jejich vztahu k otázce přijetí eura, jednak může všeobecný názor společnosti ovlivnit i jednotlivé strany při sestavování volebních programů a jednak je také možné, že přijetí eura by bylo podmíněno referendem. V každém případě je názor veřejnosti k této otázce důležitý.

Češi jsou však k otázce přijetí eura dlouhodobě skeptičtí. Jak ukazuje průzkum z roku 2017, „nejčastěji lidé zastávají názor, že úroveň integrace EU a míra zapojení České republiky do ní by měla zůstat na stávající úrovni, mínění ve prospěch oslabení integrace EU převládá nad názorem, že by se integrace EU měla posilovat. Zavedení eura jako platidla v ČR namísto koruny podporuje jen 21 % občanů, proti je 72 % Čechů. V porovnání s minulým rokem skepse vůči EU či euru mírně poklesla.“¹¹⁷

Obrázek 5: Názory obyvatel ČR na možnost přijetí Eura



Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 3. – 13. 4. 2017, 1033 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Zdroj ¹¹⁸

¹¹⁷ Centrum pro výzkum veřejného mínění. *Občané ČR o budoucnosti EU a přijetí eura – duben 2017*. [online]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://cvvm.soc.cas.cz/cz/tiskove-zpravy/politicke/mezinarodni-vztahy/4329-obcane-cr-o-budoucnosti-eu-a-prijeti-eura-duben-2017>

¹¹⁸ Centrum pro výzkum veřejného mínění. *Občané ČR o budoucnosti EU a přijetí eura – duben 2017*. [online]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://cvvm.soc.cas.cz/cz/tiskove-zpravy/politicke/mezinarodni-vztahy/4329-obcane-cr-o-budoucnosti-eu-a-prijeti-eura-duben-2017>

Celých 48 % dotázaných nesouhlasilo v dubnu 2017 s přijetím eura, přičemž navíc dalších 24 % dotázaných s přijetím eura spíše nesouhlasí. Rozhodně pro je jen 7 % dotázaných.

Jak výzkum ukázal, tak podpora eura klesá s rostoucím věkem. Naopak podpora zavedení eura roste u těch respondentů, kteří dobře hodnotí svoji zlepšující se životní úroveň a ekonomickou situaci v ČR, u kterých roste spokojenost s politickou situací, s vlastním životem, s rostoucí důvěrou k EU a jejím institucím a mají zlepšujícím se pohled na budoucnost projektu jednotné Evropy, integraci EU a míru zapojení ČR v ní. Mezi zastánce eura patří statisticky významně častěji studenti, vysoce kvalifikovaní odborní nebo vedoucí pracovníci, lidé hlásící se jednoznačně k pravici, voliči Zelených a Pirátů a respondenti důvěřující vládě. Naopak potom mezi odpůrci eura je možné nejčastěji nalézt občany se středním vzděláním bez maturity či vyučené, důchodce, osoby pracující v dělnických profesích, osoby hlásící se k politickému středu nebo k vyhraněné levici a dotázaní, kteří nedůvěřují vládě.¹¹⁹

Bylo uvedeno, že nedůvěra v přijetí eura je stav dlouhodobý. Podrobnější vývoj názorů ukazuje obrázek č. 6. Ten říká, že v porovnání s posledním šetřením, které proběhlo v dubnu 2016, poklesl podíl nesouhlasících se zavedením eura o 6 procentních bodů (a současně o 4 procentní body vzrostl podíl těch, kteří souhlasí). Z dlouhodobého hlediska je zřejmé, že negativní postoj k euru stoupá. Už v roce 2010 se stal názorem převažujícím a názor na přijetí eura se stal menšinovým. Od tohoto roku nedošlo ke změně těchto poměrů. V letech 2006 až 2009 byly oba podíly zhruba vyrovnané, ale od roku 2011 se nesouhlas s přijetím eura jako společné měny pohybuje s mírnou změnou zhruba na pozici tří čtvrtin nesouhlasu ke zhruba jedné čtvrtině souhlasného názoru.

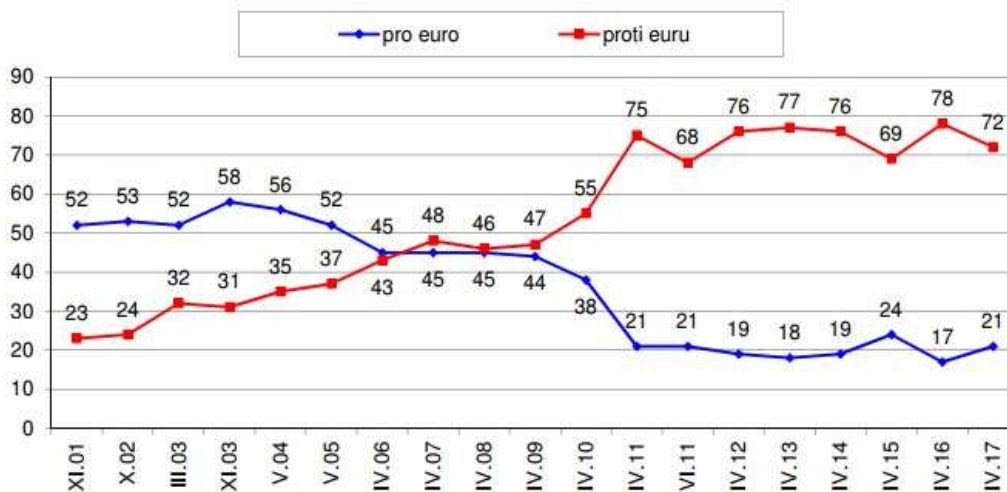
Je však potřeba dodat, že průzkumy říkají i to, že pokud bude euro zavedeno, dotazovaní uvádějí (a to celkem ze 71 %), že se euru budou umět přizpůsobit¹²⁰ a dokonce respondenti pragmaticky dodávají, že jim euro přinese výhody: „88 procent Čechů v Eurobarometru uvedlo, že euro zjednoduší cestování do zahraničí, 77 procent

¹¹⁹ Centrum pro výzkum veřejného mínění. *Občané ČR o budoucnosti EU a přijetí eura – duben 2017*. [online]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://cvvm.soc.cas.cz/cz/tiskove-zpravy/politicke/mezinarodni-vztahy/4329-obcane-cr-o-budoucnosti-eu-a-prijeti-eura-duben-2017>

¹²⁰ Euroskop. *Co si Češi myslí o Euru*. [online]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9002/26845/clanek/co-si-cesi-mysli-o-euru/>

si myslí, že nakupování v zahraničí bude jednodušší a 70 procent se vyjádřilo, že ušetří za směnárenské poplatky. Výhody v oblasti veřejných financí či zvýšení pocitu sounáležitosti s EU Češi podle celoevropského průzkumu příliš neoceňují.¹²¹

Obrázek 6: Vývoj názorů občanů ČR na přijetí eura v čase



Pozn.: „Pro euro“ tvoří součet odpovědí „rozhodně souhlasí“ a „spíše souhlasí“, „proti euru“ tvoří součet odpovědí „rozhodně nesouhlasí“ a „spíše nesouhlasí“. Důpočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Zdroj¹²²

¹²¹ Euroskop. *Co si Češi myslí o Euru*. [online]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9002/26845/clanek/co-si-cesi-mysli-o-euru/>

¹²² Centrum pro výzkum veřejného mínění. *Občané ČR o budoucnosti EU a přijetí eura – duben 2017*. [online]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://cvvm.soc.cas.cz/cz/tiskove-zpravy/politicke/mezinarodni-vztahy/4329-obcane-cr-o-budoucnosti-eu-a-prijeti-eura-duben-2017>

ZÁVĚR

Přijetí eura je složitá záležitost. Přestože se Česká republika vstupem do Evropské unie zavázala i vstoupit do eurozóny a přijmout společnou měnu, zatím se tak nestalo a velmi pravděpodobně se tak v dohledné době ani nestane. Tato práce přinesla pohled nejen na základní podmínky vstupu do eurozóny ve smyslu připravenosti České republiky z hlediska ekonomické připravenosti, ale zaměřila se také na politickou vůli, která je k přijetí eura nezbytná a na názor veřejnosti, který je neméně důležitý.

Zatímco ekonomická schopnost České republiky dostat Maastrichtským kritériím je poměrně nezpochybnitelná, existuje celá řada dalších aspektů, které vstupu brání. Jednoznačně je to především absence politické vůle ovlivněná problémy v eurozóně a nízká podpora veřejnosti k tomuto kroku.

Zatímco tedy technicky Česká republika pracuje na přijetí eura ve smyslu administrativním a zpracovává různé studie a zprávy, z politického pohledu to tak není. Velkým problémem pro politické přijetí Eura je zejména obrovská zadluženost jižních zemí eurozóny, zejména pak Řecka. To je pravděpodobně také důvodem, proč Ministerstvo financí i ČNB přijetí eura zatím nedoporučily.¹²³ S kroky, které by bylo potřeba učinit, tedy opravdu stanovit kroky ke vstupu do eurozóny, pracovat na kvalitním plnění konvergenčních kritérií, ale také pečlivě a podrobně informovat veřejnost a pracovat na zlepšení názoru veřejnosti na vstup do eurozóny, se tak nadále vyčkává.

Jednoznačný závěr je jasný: Česká republika je připravena na vstup do eurozóny. Ale za současného stavu eurozóny nechce Euro zavést.

V úvodu této práce byl její cíl stanoven posoudit nejen základní otázku, zda by Česká republika měla zavést Euro, ale také vyhodnotit, jak je Česká republika na tento krok vůbec připravena. V tomto ohledu lze říci, že Česká republika je připravena na přijetí eura. Otázka, zda by Česká republika euro přijmout měla, je otázkou bez jednoznačného

¹²³ MF ČR. *Vláda přijala společné doporučení Ministerstva financí České republiky a České národní banky zatím nestanovit cílové datum přijetí eura v České republice.* [online]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2017/vlada-prozatim-nestanovi-termin-prijeti-30455>

odborného názoru. Práce ukázala, že jsou relevantní názory pro i proti. Jednoznačně na tuto otázku odpovědět tedy nelze. Lze maximálně vyjádřit osobní názor. Ten je za autora práce – ne, euro by za současného stavu přeci jen nemělo být přijato. Tím hlavním důvodem je již zmíněný obrovský dluh zemí jižní Evropy, zejména pak Řecka, jehož dluh je prostě nesplatitelný.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

CIHELKOVÁ, E. *Světová ekonomika: obecné trendy rozvoje = World economy : general trends in its development*. Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 9788074001550.

JANÁČKOVÁ, S. *Krise eurozóny a dluhová krize vyspělého světa*. Praha: CEP - Centrum pro ekonomiku a politiku, 2010. ISBN 9788086547954.

KALÍNSKÁ, E. *Mezinárodní obchod v 21. století*. Praha: Grada, 2010. ISBN 97880-24733968.

KUNEŠOVÁ, H. *Světová ekonomika: nové jevy a perspektivy*. 2. dopl. a přeprac. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. ISBN 9788071794554.

LACINA, L. *Měnová integrace: náklady a přínosy členství v měnové unii*. V Praze: C. H. Beck, 2007. ISBN 9788071795605.

LACINA, L., A. ROUSEK a kolektiv. *Evropská unie: Trendy, příležitosti, rizika*. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2007. ISBN 978-80-7380-077-2.

LIPOVSKÁ, H. *Moderní ekonomie: Jednoduše o všem, co byste měli vědět*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, a. s., 2017. ISBN 978-80-271-0120-7.

NEUMANN, P., P. ŽAMBERSKÝ a M. JIRÁNKOVÁ. *Mezinárodní ekonomie*. Praha: Grada, 2010. ISBN 9788024732763.

POLOUČEK, S. *Peníze, banky, finanční trhy*. V Praze: C. H. Beck, 2009, s. 384. ISBN 978-8074001529.

SEMERÁK, V. a J. ŠVEJNAR. „Dopady měnové (dez) integrace na ČR“. *Krátká studie IDEA CERGE-EI*, 2011, 7: 2011.

SYCHRA Z. Realizace Hospodářské a měnové unie v EU: implementace, přístupy, důsledky. Disertační práce. Brno: Masarykova univerzita, 2007.

TOMÁŠEK, M. *Evropské měnové právo*. 2. aktualiz. a dopl. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2007. ISBN 978-80-7179-940-5.

Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou. Praha, 2015, 2015. ISSN 2336-5110.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

MUNDELL, R.: Updating the Agenda for Monetary Union, In: Blejer, M. I., Frenkel, J. A., Leiderman, L., Razin, A. (eds.), *Optimum Currency Areas: New Analytical and Policy Developments*, IMF, 1997, p. 114. ISBN 1-55775-652-X.

Seznam použitých internetových zdrojů

ANO, bude líp. [on-line]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://www.anobudelip.cz>

Centrum pro výzkum veřejného mínění. [on-line]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://cvvm.soc.cas.cz>

Česká národní banka. [on-line]. [cit. 2017-11-11]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz>

Česká pirátská strana. [on-line]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://www.pirati.cz>

Český statistický úřad. [on-line]. [cit. 2017-12-08]. Dostupné z: <https://www.czso.cz>

ČSSD. [on-line]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://www.cssd.cz>

Encyklopedie – Evropa 2045. [on-line]. [cit. 2017-11-11]. Dostupné z: <http://www.evropa2045.cz>

EurActiv.cz [on-line]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <http://euractiv.cz>

Euroskop. [on-line]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz>

Eurostat. [on-line]. [cit. 2017-12-08]. Dostupné z: <http://apl.czso.cz>

Evropská unie. [on-line]. [cit. 2017-11-11]. Dostupné z: <https://europa.eu>

KDU-ČSL. [on-line]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://www.kdu.cz>

KLAUS V. [on-line]. [cit. 2017-11-25]. Dostupné z: <https://www.klaus.cz>

KSČM. [on-line]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://www.kscm.cz>

Masarykova univerzita. [on-line]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z:
<https://www.online.muni.cz>

Ministerstvo financí ČR. [on-line]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz>

Ministerstvo financí ČR. Zavedení eura. [on-line]. [cit. 2017-22-11]. Dostupné z:
<http://www.zavedenieura.cz>

NÁRODNÍ KOORDINAČNÍ SKUPINA PRO ZAVEDENÍ EURA V ČESKÉ
REPUBLICI. [on-line]. *Národní plán zavedení eura v České republice*. [cit. 2017-11-
25]. Dostupné z: [http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/regulace/pristoupeni-cr-k-
eurozone/plan-zavedeni-eura](http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/regulace/pristoupeni-cr-k-eurozone/plan-zavedeni-eura)

NECKÁŘ, J. a D. ŠRAMKOVÁ. [on-line]. *Flexibilita a lisabonská smlouva: posílená
spolupráce v oblasti finančního práva?* [cit. 2017-24-11]. Dostupné z:
https://sauron.law.muni.cz/sborniky/cofola2008/files/pdf/financ/Sramkova_Dana_Neckar_Jan.pdf

ODS. [on-line]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://www.ods.cz>

Starostové a nezávislí. [on-line]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: [https://www.starostove-
nezavisli.cz](https://www.starostove-nezavisli.cz)

Strategie přistoupení České republiky k eurozóně. [cit. 2017-11-25]. Dostupné z:
http://www.cnb.cz/cs/menova_politika/strategie_dokumenty/download/strategie_pristoupeni_cr_k_eu.pdf

Svoboda a přímá demokracie. [on-line]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z:
<http://www.spd.cz>

TOP 09. [on-line]. [cit. 2017-12-23]. Dostupné z: <https://www.top09.cz>

Volby.cz. [on-line]. [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <https://volby.cz>

Seznam použitých ostatních zdrojů

Protokol č. 13 o kritériích konvergence ke Smlouvě o Evropské unii a Smlouvě o fungování EU o kritériích konvergence. (dostupný například z [www http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX %3A12012E %2FPRO %2F13](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A12012E%2FPRO%2F13)

Smlouva o fungování EU, článek 140, odst. 1 (dostupné např. z [www http://www.euroskop.cz/gallery/54/16335-smlouva_o_eu.pdf](http://www.euroskop.cz/gallery/54/16335-smlouva_o_eu.pdf))

SEZNAM ZKRATEK

ČR	-	Česká republika
ČNB	-	Česká národní banka
ČSSD	-	Česká strana sociálně demokratická
EU	-	Evropská unie
KDU-ČSL	-	Křesťansko demokratická unie – Česká strana lidová
KSČM	-	Komunistická strana Čech a Moravy
MF	-	Ministerstvo financí České republiky
ODS	-	Občanská demokratická strana
SPD	-	Strana přímé demokracie

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam obrázků

Obrázek 1: Množství obíhajících eurobankovek	22
Obrázek 2: Scénář tzv. velkého třesku.....	32
Obrázek 3: Procedurální postup zavedení Eura	33
Obrázek 4: Stabilita měnového kurzu.....	44
Obrázek 5: Názory obyvatel ČR na možnost přijetí Eura	56
Obrázek 6: Vývoj názorů občanů ČR na přijetí eura v čase	58

Seznam tabulek

Tabulka 1: Závěrečná fáze realizace HMU	15
Tabulka 2: Země eurozóny	24
Tabulka 3: Vývoj inflace v zemích eurozóny 2005 – 2016.....	37
Tabulka 4: Hospodaření sektoru vládních institucí	39
Tabulka 5: Úrokové kritérium 2005-2017	41
Tabulka 6: Vývoj sledovaných úrokových měř pro eurozónu 2005-2016	42
Tabulka 7: Výsledky voleb do Poslanecké sněmovny 2017.....	46
Tabulka 8: Postoj politických stran k otázce přijetí eura.....	55

Seznam grafů

Graf 1: Vývoj průměrné roční míry inflace ČR v letech 2001 – 2017	36
Graf 2: Vývoj inflace. Porovnání ČR a eurozóna	38

Graf 3: Úrokové kritérium 2005 -2017	41
--	----

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Jiří Černý

Obor: Evropská hospodářskosprávní studia

Forma studia: Kombinované studium

Název práce: Přijetí eura v ČR

Rok: 2018

Počet stran textu bez příloh: 52

Celkový počet stran příloh: 0

Počet titulů českých použitých zdrojů: 13

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 1

Počet internetových zdrojů: 27

Vedoucí práce: JUDr. Aleš Zpěvák, Ph.D.